

Mokoña kuaxia Samuel 'epyre oña Mokoña kuaxia Samuel 'epyre oña

Kova'e kuaxia ma Davi rekokue oña, huvixa oĩ jave guare. Jypy ma Judá regua kuery ruvixa oĩ. Ha'e rire ma Israel kuery ha'e javi ju oipota huvixa oĩ aguã.

Davi ma Nhanderuate re ojerovia ete va'e. Ha'e ramo ojapo ngovaigua kuery ha'e javi re ipo'aka aguã rami. Ijyvate ete, ha'e heta va'e kuery ha'e javi ombojepokuaapa ojee. Ha'e rami teĩ itavy reia py ojapo vai guive. Ha'e ramo ixupe profeta Natã ijayvu ramo Davi onhemombe'u: “Ajejavy raka'e Senhor pe.” Natã ombovai Davi pe: “Senhor ndeperdoa rejejavyague gui. Ndee ma nere-manoi 'rã. Ha'e rami avi rejapo vaiague káuxa ma Senhor rovaigua kuery ijayvu rei okuapy. Ha'e gui ndera'y oiko rire omano 'rã”, he'i (12.13-14). Nhanderuate ombopaga rã Davi ojou porã ha'e ogueropo'aka. Ha'e rami teĩ Davi ro pygua kuery ojapo jepi iporiau aguã rami.

Davi ma Israel pygua huvixa ikuai va'e gui yvat-eve va'e oiko raka'e. Ha'e nunga rupi nhander-eraa jepearã Nhanderuate ombou va'ekue pe ma “Davi ra'y” e'ỹ vy “Davi ramymino” 'ea. Davi ma heta salmo ojapo raka'e Nhanderuate pe oporai vy.

Israel kuery oitypa ha'e Saul omano aviague Davi pe omombe'uague

¹ Saul omano ma rire Davi ojevy ju Amaleque kuery oitypaague gui. Ha'e vy mokoĩ ára re oiko Ziclague tetã py.

² Mboapy araa py, Saul pegua kuery ijaty okuapya gui ou peteĩ ava ijao xoropa rei va'e, oakã áry yvy omoĩmba rei reve.* Davi oĩa py ha'e va'e ovaẽ vy ojero'a, yvy re oĩ guenapy'ã re.

³ Ixupe Davi oporandu:

— Magui tu reju?

Ombovai:

— Anha ajuvy Israel kuery ijaty okuapya gui — he'i.

⁴ Davi oporanduve ju:

— Mba'e tu oiko ha'e py? Emombe'u ke xevy.

Ombovai:

— Joguero'aa gui ore kuery ronhamba, heta ho'a vy omano rã, Saul ha'e ta'y Jônatas guive — he'i.

⁵ Ha'e rami rã Davi aipoe'i kunumi imombe'ua va'e pe:

— Mba'exa tu ha'vy reikuaa Saul ha'e ta'y Jônatas omanoa?

⁶ Ha'e rã kunumi imombe'ua va'e aipoe'i:

— Avaẽ xapy'a rei Gilboa yvyty re. Ha'e rã Saul ojeko oiny guembiporu hu'y re. Ha'e gui karóxa ha'e kavaju árygua kuery ojokove tema okuapy.

⁷ Guakykue katy oma'ẽ vy xerexa vy xerenoĩ. Ha'e ramo xee “Apy ma aĩ” ha'e ixupe.

---

* **1:2** Oao omondoropa rei ha'e oakã re yvy omoĩ Saul omanoague re ipy'a vai vy (Gênesis 37.29,34, 1 Samuel 4.12, 2 Samuel 1.11).

⁸ Xevy pe oporandu “Mava'e tu ndee?” he'i ramo xee ambovai: “Xee ma Amaleque regua”, ha'e.

⁹ Ha'e ramo aipoe'i xevy: “Eju ha'vy, xe'áry epu'ã he'amy ha'e xejuka, mba'eta xerajyjeapa rei va'eri xerekovea oime teri”, he'i.

¹⁰ Ha'e ramo hi'áry apu'ã ha'amy vy ajuka, mba'eta xee aikuaa porã ndoikovei 'rãa ho'a ma rire. Ha'e vy coroa oĩ va'ekue ajopy ha'e ipoapy regua, ha'e gui aru apy ndevy xeruvixa — he'i.

Davi ojuka ukaague Amaleque regua

¹¹ Ha'e rami rã Davi oao ae ojopy vy omonoro, avakue hexeve ikuai va'e ha'e javive Davi ojapoa rami avi ojapo okuapy.

¹² Iporiaupa, ojae'opa okuapy, ha'e va'e ára okaru e'ÿ re ikuai ka'aru peve, Saul ha'e ta'y Jônatas omano ramo, ha'e SENHOR pegua Israel kuery re guive, kyxe py ho'apa rire.

¹³ Davi aipoe'ive ju kunumi imombe'ua va'e pe:
— Maguigua tu ndee?

Ombovai:

— Xee tu amboae guigua ra'y, Amaleque regua — he'i.

¹⁴ Davi aipoe'i ixupe:

— Mba'exa tu nderekyjei ri ra'e SENHOR oiporavo va'ekue rovai ndepo reupi aguã?

¹⁵ Ha'e gui ma Davi oenoĩ peteĩ kunumi va'e. Ha'e vy aipoe'i:

— Eju, epu'ã peva'e ava re — he'i. Ha'e ramo oipyxo rã omano.

¹⁶ Davi aipoe'i va'ekue:

— Ndere ae toĩ nderuguy moëague repaga aguã, mba'eta ndejuru py ae nderovai remombe'u vy “Ajuka SENHOR oiporavo va'ekue”, 're va'ekue.

*Saul ha'e Jônatas re Davi ipy'a vaia rupi opora-
iague*

¹⁷ Ha'e gui Davi ojae'o Saul ha'e ta'y Jônatas re. Po rami oporaei iporiaua rupi.

¹⁸ Judá ra'y kuery ha'e javi ombo'e uka avi kova'e mboraei guyrapa regua, kuaxia para heko porã va'e kuery rekokue oĩa va'e re.

¹⁹ — Israel kuery, perovy'a rei va'ekue ho'a ma pendeyvy re yvy'ã oĩ va'e re!

Mba'exa tu ipy'a guaxukueve ho'apa!

²⁰ Ha'e rã Gate tetã py ma pemombe'u eme, peikuaa uka eme guive Asquelom tetã py tape ikuai va'e rupi,

filisteu kuery rajy kuery oguerovy'a rei e'ỹ aguã,

opire omboi uka e'ỹ va'e rajy kuery ovy'a rei reve opo-opo e'ỹ aguã.†

²¹ Ha'e gui Gilboa yvy'ã peiko va'e, pende'áry to'ave eme yxapy neĩ oky, pendere toikove eme mba'emo aju, mba'eta ha'e py ma ipy'a guaxukueve mba'e hu'y jokoia ojeatypa yvy re, Saul mba'e hu'y jokoia voi ho'a rire nombover-aavei ma 'rã azeite py.

²² Jônatas peteĩgueve ma voi ndogueropytu'ui va'ekue guapa,

neĩ Saul ndogueru jevy rivei va'ekue okyxe, ojuka va'ekue ruguy ha'e ipy'a guaxukueve kyrakue oĩ e'ỹ re.

²³ Saul ha'e Jônatas ma ija'ea ha'e oayvuve pyre, oikovea ja ha'e omano ma teĩ nomboja'oai!

---

† **1:20** Gate ha'e Asquelom ma Israel rovaigua kuery filisteu va'e retã.

- Taguato gui ipojavave,
 ha'e guary gui imbarateve va'ekue.
- 24 Peẽ Israel rajy kuery, pejae'o Saul re,
 ajukue pytã va'e py pemonhemonde,
 ha'e ouro guigua py pendeao ombojagua
 va'ekue re.
- 25 Mba'exa tu ipy'a guaxukueve ho'apa raka'e
 joguero'aa py!
 Jônatas voi ojukaa yvy'ã re!
- 26 Xeryvy Jônatas, xeporiau aikovy ndere!
 Ndee xerayvu vaipa va'ekue!
 Xerayvu ete vy
 kunhague gui voi ndee xerayvuve va'ekue.
- 27 Mba'exa tu ipy'a guaxukueve ho'apa,
 ha'e hembiporu joguero'aa pygua
 okanhymba! — he'i.

2

Judá pygua ruvixarã Davi omoĩ okuapyague

¹ Ha'e va'e rire Davi oporandu SENHOR pe. Ha'e
 vy aipoe'i:

— Aa 'rã teve Judá tetã regua py?

SENHOR ombovai:

— Tereo — he'i.

Davi oporanduve ju:

— Mamo katy ete 'rã aa?

SENHOR ombovai:

— Hebrom katy — he'i.

² Ha'e ramo Davi oo ha'e katy. Ta'yxy mokoïve
 oje'oi avi: Jezreel pygua Ainoã ha'e Carmelo pygua
 Nabal ra'yxykue'i Abigail.

³ Davi oguerupa avi hexevegua avakue, peteĩ-teĩ ta'y kuery reve. Ha'e rami vy Hebrom tekoa py ju ikuai.

⁴ Ha'e gui Davi oña py Judá pygua avakue ou vy omoĩ nguvixarã. Davi pe omombe'u avi:

— Avakue Saul retekue nhono porãare ma Jabes-Gileade pygua meme — he'i.

⁵ Ha'e ramo Jabes-Gileade pygua avakue pe Davi omondouka ayvu mombe'uarã kuery aipoe'i aguã: “Tove SENHOR tapenemoingo porã, penderuvixakue pe pejapo porãague re, Saul retekue penhono porã rire!”*

⁶ Ha'e gui aỹ ma tove SENHOR tapenderereko pen-emboaxya ha'e ojeroviapy oikoa rupi. Xee voi ajapo porã 'rã ha'e rami pejapo porãague re.

⁷ Aỹ ma pendepo ta'imbaraete, tapendepy'a guaxu guive, mba'eta penderuvixa Saul omano ma teĩ xee ju Judá regua kuery xemoĩ nguvixarã” he'i uka.

Israel pygua ruvixarã Abner omoĩague Isbosete

⁸ Ha'e gui Saul pegua xondaro kuery ruvixa Ner ra'y Abner ma Maanaim tetã py ogueraa Saul ra'ykue Isbosete.

⁹ Ha'e py ma omoĩ huvixarã Gileade yvy re, Aser, Jezreel, Efraim, Benjamim ha'e Israel ha'e javi re opena aguã.

¹⁰ Saul ra'ykue Isbosete ma quarenta ma'etỹ rivyvyi oguereko Israel re opena ppy'i jave. Ha'e

---

* **2:5** Jabes-Gileade tekoa ma Davi retarã kuery Judá regua e'ỹ, Israel regua ramo ma ha'e pygua kuery reve ijayvu porã'i, ixupe guarã ju ikuai aguã.

vy mokoĩ ma'etỹ peve'i oĩ. Judá regua kuery anho ikuai Davi pegua.

¹¹ Davi ma sete ma'etỹ ha'e seis jaxy re opena Judá pygua kuery re, Hebrom tetã py ae.

Isbosete pegua kuery re Davi pegua kuery ipo'akaague

¹² Ha'e gui Ner ra'y Abner ma Maanaim gui ogueraa Saul ra'ykue Isbosete pegua avakue Gibeão peve.

¹³ Ha'e rã Davi pegua avakue ma Zerua pi'a Joabe ogueraa avi ha'e py. Ha'e rami vy nhovaexĩmba Gibeão yy omboty pyre katy'i. Jovaive-ive re ikuai, hovai katy ha'e kyvõ katy.

¹⁴ Abner aipoe'i Joabe pe:

— Topu'ã kunumigue, tajoguero'a nhanerenonde.

Joabe ombovai vy

— Topu'ã ha'vy — he'i.

¹⁵ Ha'e rami rã opu'ã jogueruvy jojo'i rami: doze Benjamim regua Saul ra'y Isbosete pegua, ha'e gui doze avakue Davi pegua ju.

¹⁶ Peteĩ-teĩ ojopy ngovaigua akã re, jopyxo kyxe py joyke py. Ha'e vy jojavi ho'apa. Ha'e rami rire ha'e va'e henda pe ma “Yvy kyxe” 'ea, Gibeão katy'i oĩ.

¹⁷ Ha'e va'e árave joguero'ave tema okuapy. Ha'e rã Davi pegua avakue oitypa Abner ha'e Israel regua kuery re.

Abner ojukaague Asael

¹⁸ Ha'e py ma ikuai Zerua pi'a mboapyve: Joabe, Abisai ha'e Asael. Asael ma guaxu ka'aguy regua rami inhakuã va'e.

¹⁹ Ha'e gui Asael ma Abner rakykue oo. Oeka ovya rupi ndoikei oiporu kuaa katy, neĩ oiporu kuaa e'ŷa katy ma voi.

²⁰ Ha'e ramo Abner guakykue katy oma'ẽ vy oporandu ovy:

— Ndee ae ri ty'y Asael?

Ombovai vy:

— Xee ae ri — he'i.

²¹ Ha'e ramo Abner aipoe'i ixupe:

— Eike ha'vy reiporu kuaa katy, e'ŷ vy reiporu kuaa e'ŷa katy. Ejoguero'a peteĩ kunumi va'e reve, ixugui ae eipe'a hembiporu joguero'aa pygua — he'i teĩ Asael ma ndojepe'axei hakykue ooa gui.

²² Teĩgue ju Abner aipoe'i ixupe:

— Ejepe'a na xerakykue gui. Mba'e re tu xee rojuka ta, ha'e yvy py roity rive? Ha'e rami vy mba'exa tu xee ajoexa ta nderyvy Joabe reve?

²³ Ha'e rami teĩ Asael ndojepe'axei ae ramo hye py Abner oipyxo hu'y guaxu rapyta py rive, ikupe gui omboaxa. Ha'e ramo Asael ho'a vy ha'e pyve omano. Omanoague py ovaẽ va'e tema opyta kuerei 'rã.

Abner pegua avakue rakykue Joabe ooague

²⁴ Ha'e gui Joabe ha'e Abisai ju Abner rakykue oje'oi. Kuaray oike'i ma jave ovaẽ jogueravy Amá yvy'ã re. Ha'e va'e ma Giá katy'i oĩ, Gibeão tekoa e'ŷa katy tape oo va'e yvy'iry.

²⁵ Ha'e gui Benjamim ra'y kuery ono'õmba vy Abner rupive oje'oi vy peteĩ yvy'ã apyte áry ijaty okuapy peteĩ rami.

²⁶ Ha'e ramo Abner ojavukai Joabe pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Kyxe py nhanhomomba riae 'rã teve? Ndereikuaai teve opaa py joe nanhandea'evei 'rãa? Raka'e peve 'rã tu neremombytu'ui penderegua kuery reve orerakykue peoa gui?

²⁷ Joabe ombovai:

— Anhetẽ ete Nhanderuete oikove va'e rery rupi aura vy aipoa'e: Nami nandeayvui va'e rire ko'ẽ rã aje'ive'i mae ma 'rãgue ore kuery ropytu'u oreryvy kuery rakykue rupi rooa gui — he'i.

²⁸ Ha'e rami vy Joabe mimby guaxu omonhe'ẽ rã ha'e kuery ha'e javi opytapa, ha'e vy ndoovei Israel kuery rakykue rupi, ndajoguero'a nhoi guive.

²⁹ Ha'e ramo ha'e va'e pytũ mbukukue re Abner ha'e ixupegua avakue oguata yvy joja reia rupi. Jordão yakã oaxapa vy aje'ive'i reve oguatave vy ovaẽmba Maanaim py.

³⁰ Ha'e rami py Joabe ndoovei Abner rakykue. Ha'e vy ojepegua kuery omboatypa rã oata ra'e dezenove Davi pegua avakue, Asael oipapa e'ỹ re.

³¹ Va'eri Davi rembiguai kuery ma trezentos e sessenta avakue ojuka va'ekue Benjamim regua Abner reve oje'oi va'ekue, ha'e ramo omanomba.

³² Asael retekue ma ha'e kuery ogueraa vy onhono porã okuapy tuu rupa py ae, Belém katy'i. Ha'e va'e pytũ mbukukue re Joabe ha'e avakue hexeve ikuai va'e oguatave vy Hebrom tetã py iko'ẽmba joguervy.

3

¹ Davi ro pygua kuery reve Saul ro pygua kuery joguero'a are raka'e. Ha'e rami teĩ Davi kuery

imbaraeteve, ha'e rã Saul ro pygua kuery ma ikangyve oje'oivy.

1 Crônicas 3.1-4

² Hebróm tetã py Davi ra'y kuery ikuai. Ta'y ypy'i ma Jezreel pygua Ainoã pi'a Amnom.

³ Mokoĩa ma Carmelo pygua Nabal ra'yxykue'i Abigail pi'a Quileabe. Mboapya ma Gesur pygua huvixa Talmai rajy Maaca pi'a Absalão.

⁴ Irundya ma Hagite pi'a Adonias. Peteĩ nhiruĩa ma Abital pi'a Sefatias.

⁵ Mboapy memea ma Davi ra'yxy Eglá pi'a Itreão. Ha'e kuery ma Davi ra'y kuery Hebróm py ae ikuai va'ekue.

Davi reve peteĩ rami ikuai aguã Abner ojapoague

⁶ Davi ha'e Saul ro pygua kuery joguero'a jave Saul ro pygua ikuai va'e gui Abner ipo'akave ovy.

⁷ Oiko avi raka'e Saul ra'yxy jevykue Rispa hery va'e, Aiá rajy. Ha'e gui Isbosete oporandú Abner pe:

— Mba'e re tu ndee renheno xeru ra'yxy jevykue reve?

⁸ Ha'e rami Isbosete ijayvu rã Abner oendu vy ivai vaipa ixupe. Ha'e vy aipoe'i:

— Xee ri ty'y jagua akã aiko, Judá kuerya katy aa aguã? Ange teri ajapo porã nderu Saul ro pygua kuery pe, tyvy ha'e irũ kuery pe guive. Xee ma noromboaxai Davi po py. Ha'e rami teĩ aỹ remombe'u ha'e va'e kunha reve atekoavya rami.

⁹ Xee Abner Nhanderuete taxembopaga oipotaa rami, Davi pe SENHOR ouraague rami xee ndajapoi ri ramo.

¹⁰ Mba'eta Saul ro pygua po'akaague amboaxa 'rã joupe. Ha'e rami vy ajapo 'rã Davi ju Israel ha'e Judá kuery re ipo'aka aguã rami, Dã guive Berseba peve — he'i.

¹¹ Ha'e rami Abner ijayvua Isbosete nda'evei ombovai aguã neĩ peteĩ ayvu'i py ma voi, okyje vy.

¹² Ha'e ramo Abner ojegui ae omondouka ayvu mombe'uarã Davi pe. Ha'e vy aipoe'i uka:

— Mava'e po py tu kova'e yvy itui? Xereve ha'vy ejapo peteĩ rami jaiko aguã, ha'e ramo xee roipytyvõ 'rã ndepo py Israel kuery ha'e javi amboaxa vy — he'i uka.

¹³ Davi ombovai:

— Ha'eve, ndereve ajapo 'rã peteĩ rami jaiko aguã, va'eri peteĩ mba'e ma aipota: Xea py reju vy reru 'rã Saul rajy Mical. Ha'e rami e'ỹ vy nderexai 'rã xerova — he'i.*

¹⁴ Saul ra'ykue Isbosete pe voi Davi ombou ayvu mombe'uarã. Ha'e vy aipoe'i uka:

— Embou ju xera'yxy Mical, cem filisteu kuery pire amboiague re xera'yxyrã ajogua va'ekue — he'i.

¹⁵ Ha'e rami rã Isbosete kunha va'e oipe'a uka ju ime Paltiel Laís ra'y va'e ro gui.

¹⁶ Ime oo ranhe oiny hakykue'i, ooa rupi ojae'o ovy Baurim peve. Ha'e rã ixupe Abner

— Tereo, ejevvy ju eovy — he'i ramo mae ojevvy.

¹⁷ Ha'e gui Abner jogueroayvu Israel regua nhomongetaa ikuai va'e reve. Ha'e vy aipoe'i:

— Kueve ma pemoĩxe Davi penderuvixarã.

---

* **3:13** Saul rajy Mical ma Davi ra'yxyrã ome'ẽ va'ekue ri ixugui oipe'a vy amboae ava pe ju omboaxa raka'e (1 Samuel 18.27, 25.44).

18 Aỹ ma pejapo ete, mba'eta Davi pe SENHOR ijayvu va'ekue: “Xerembiguai Davi rupi vy xevelygua kuery araa jepepa 'rã filisteu kuery ha'e hovaigua kuery ha'e javi po gui”, he'i va'ekue.

19 Benjamim kuery pe ju Abner omombe'u uka ha'e rami ae. Ha'e vy Davi oĩa katy oo Hebrom tetã py, ixupe omombe'u aguã Israel ha'e Benjamim regua kuery ha'e javi oipota okuapya.

20 Ha'e gui Hebrom tetã py Davi ro oĩ va'e py Abner ovaẽ, hexeve vinte avakue ou va'ekue reve.

21 Ha'e rami vy Abner aipoe'i Davi pe:

— Xeruvixa, xee apu'ã vy aa 'rã Israel kuery ha'e javi amono'õmba aguã ndeea py, ndereve ojapo okuapy aguã ndevy ikuai aguã — he'i. Ha'e rami rã Davi Abner omondouka ramo oo porã'i.

Nhemi rupi Joabe Abner ojukaague

22 Ha'e jave ma Davi ha'e Joabe rembiguai kuery joguero'a vy oje'oiague gui oupa ju. Ngupive ogueru reta joegui oipe'a va'ekue. Ha'e rã Abner ma Hebrom tetã py noĩvei ma Davi-a py, omondouka rã oo porã ma rire.

23 Ha'e gui Joabe guexevegua kuery reve ou rã ixupe aipo'ea:

— Huvixa Davi-a py Ner ra'y Abner ou ra'e, ha'e gui omondouka rire oo porã ju ma oiny — 'ea.

24 Ha'e rami rã huvixaa py Joabe oo vy aipoe'i ixupe:

— Mba'e tu rejapo ra'e? Abner ou ra'e ndea py. Mba'exa tu remondouka rive ju?

25 Reikuaa porã Ner ra'y Abner reko. Ha'e ma nembotavy aguã ou, ha'e mba'emo rejapo va'e re

oikuaa pota vy oikuaa aguã renhembopy'aa ha'e javi — he'i.

²⁶ Ha'e gui Davi-a gui Joabe ojepe'a ma vy Davi pe oikuaa uka e'ÿ re omondouka ayvu mombe'uarã Abner rakykue, ha'e rami vy ojapo Sirá ygua gui ojevvy aguã.

²⁷ Hebrom tetã py Abner ojevvy ju ma ramo Joabe ogueroike okê rupi ha'e kuery ae'ia py jogueroayvu aguã merami. Ha'e vy hye py Joabe oipyxo ramo omano, guyke'y Asael ojukaague re oepy vy.

²⁸ Ha'e rire ma Davi oikuaa vy aipoe'i:

— Xee ha'e xevelygua kuery ma SENHOR pe mba'eve py ndorojejavyi Ner ra'y Abner ruguy omoëague py, raka'e rã peve.

²⁹ Huguy moëague re opaga aguã toĩ Joabe ha'e tuu ro pygua kuery ha'e javi re! Joabe ro py toĩ riae ijai peupa va'e, lepra revegua, yvyra re oguata va'e, kyxe py ho'a va'e ha'e tembi'u oipota rei va'e voi — he'i.

³⁰ Ha'e rami py Joabe guyvy Abisai reve ojuka raka'e Abner, Gibeão py joguero'aa py tyke'y Asael ojukaague re.

Abner omanoague re Davi ojae'oague

³¹ Ha'e gui Davi aipoe'i Joabe ha'e hexevegua kuery ha'e javi pe:

— Pemondoro pendeao, penhemonde voxa py, ha'e vy tapeo pejae'o peovy Abner retekue renonde ogueraa rã — he'i. Ha'e rã huvixa Davi ma mba'e guaxu ryru rakykue'i oo oiny.

³² Ha'e rami vy Hebrom tetã py onhono porã okuapy Abner retekue. Abner onhono porãague

yvy'iry huvixa onhendu ratã reve ojae'o oiny.
Heta va'e kuery ha'e javi ojae'o avi okuapy.

³³ Abner re huvixa ojae'o vy aipoe'i:

— Mba'e re tu Abner omano heko vai va'ekue rami?

³⁴ Mba'eta ipo ndojokuaai,

neĩ ipy re voi noĩ corrente.

Ha'e rami 'rãgue py heko vai va'e ra'y kuery po py ho'a rive va'e rami ho'a! — he'i.

Ha'e ramo heta va'e kuery ha'e javi ojae'ove hexe.

³⁵ Ha'e gui ma heta va'e kuery ha'e javi ou vy ojapo okuapy Davi okaru aguã rami, ára rei teri reve. Ha'e rami teĩ Davi oura vy aipoe'i:

— Kuaray oike e'ỹ mbove mbojape e'ỹ vy tembi'u mboae xee ha'u ramo tove Nhanderuede taxembopaga ha'e oipotaa rami — he'i.

³⁶ Ha'e rami Davi ijayvu rã heta va'e kuery oendu vy ojou porã okuapy, huvixa ojapo va'e rei ojou porã memea rami avi.

³⁷ Ha'e rami vy ha'e va'e ára guive ha'e kuery ha'e Israel kuery ha'e javi oikuaapa okuapy Ner ra'y Abner ojukaague py huvixa Davi mba'eve ndoguerekoiaque.

³⁸ Ha'e gui huvixa aipoe'i guembiguai kuery pe:

— Ndapeikuaai teve ange Israel yvy re peteĩ ava yvateve ha'e imbaraete va'e ho'aague?

³⁹ Ha'e rã xee ma xekangy aỹ, huvixarã xemoĩa teĩ. Xegui ma kova'e avakue Zerua pi'a kuery imbaraetekueve va'e. SENHOR ae tombopaga mba'emo vai apoare kuery ojapoague re — he'i.

4

Isbosete ojukaa ague

¹ Hebrom tetã py Abner ojukaa ague Saul ra'ykue Isbosete oendu vy ikangypa, ha'e Israel kuery ha'e javi okyjepa.

² Saul ra'ykue pegua mokoĩ ava oiko, xondaro kuery ruvixa meme. Peteĩ ma Baaná, ha'e rã amboae ma Recabe hery va'e. Beerote pygua Rimom ra'y va'e meme, Benjamim kuery regua, mba'eta Beerote ma Benjamim yvy regua ae,

³ mba'eta Beerote pygua kuery yma guare onha vy Gitaim tetã py ova va'ekue. Ha'e py ae ikuai aỹ peve.

⁴ Ha'e gui Saul ra'y Jônatas ma peteĩ gua'y oguereko va'ekue oguata e'ỹ va'e. Peteĩ nhiruĩ ma'etỹ rivyvvyi oguereko va'ekue Saul ha'e Jônatas omanoague mombe'ua ou jave Jezreel gui. Ha'e ramo hexe opena va'ety oupi heravy oguerojava vy. Oguerojava aguã ojapura ramo ava'i ho'a vy oguata karẽ'i va'e oiko. Hery ma Mefibosete raka'e.

⁵ Ha'e gui Beerote pygua Rimom ra'y kuery Recabe ha'e Baaná jogueraa vy Isbosete ro py ovaẽ. Kuaray mbyte jave hakuve ma ramo oke oupy.

⁶ Ha'e py Recabe ha'e tyvy Baaná jogueroike jogueravy oguy katy, trigo re ou va'e rami. Ha'e rami vy oipyxo hye py, ha'e gui onha jepe.

⁷ Ha'e kuery ma oguy py oike rã Isbosete ngupa okeaty py itui jave oipyxo vy ojuka. Ha'e rire inhakãgue ojaya vy ogueraa. Pytũ mbukukue re oguata jogueravy yvy joja reia rupi.

⁸ Isbosete akãgue ma ha'e kuery ogueru huvixa Davi pe Hebrom py. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Apy ma nderovaigua Saul ndejukaxeare ra'ykue Isbosete akãgue. Xeruvixa, ha'e rami ange

SENHOR ojapo rejepy aguã rami Saul ha'e ta'y kuery ojapoague ha'e javi re — he'i.

⁹ Ha'e rami teĩ Davi ombovai Beerote pygua Rimom ra'y kuery Recabe ha'e tyvy Baaná pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Anhetẽ ete SENHOR oikove va'e xenhe'ẽ ojex-avaia ha'e javi gui ogueraa jepe va'ekue rery rupi aura vy aipoa'e:

¹⁰ Yma xea py amongue ayvu ogueru vy “Saul ma omano ma” he'i ramove araa vy Ziclague tetã py ajuka karamboae, ojeupe rã iporã va'e merami omombe'u rã.

¹¹ Ha'e gui heko vai va'e kuery katuve ma ambopaga 'rã, peteĩ ava heko porã va'e ngoo py ngupa py ae itui va'e jukaare kuery. Ha'e rami vy aỹ xee rombopaga 'rã huguy pendepo py pemoẽague re, romomba 'rã vvy gui — he'i.

¹² Ha'e rami vy Davi guembiguai kunumigue pe ijayvu rã ha'e kuery ojuka. Ha'e vy ipokue ha'e ipykue ojaya ma vy oupi imoiny Hebrom tetã py, yy omboty pyre oĩ va'e yvy'iry. Ha'e rã Isbosete akãgue ma ogueraa vy Abner rupa katy'i ojat, Hebrom py ae.*

5

1 Crônicas 11.1-3

¹ Ha'e gui ma Israel regua kuery ha'e javi ou okuapy Hebrom py Davi oĩa py. Ha'e vy ijayvu vy aipoe'i okuapy:

— Ore kuery voi ma nderegua kuery ae avi.

---

* **4:12** Ha'e kuery ma Isbosete akãgue ojaya rire Davi ojaya uka ipo ha'e ipy.

² Yma Saul oiko teri vy orere opena jave py ndee ae reo ha'e rejevvy 'rã va'ekue Israel regua xondaro kuery reve. Ha'e gui SENHOR aipoe'i: “Ndee repena 'rã xevelygua Israel kuery re, reiko 'rã ha'e kuery ruvixa”, he'i va'ekue ndevy — he'i okuapy.

³ Hebróm py huvixa Davi-a py Israel regua nhomongetaa kuery ha'e javi ou ramo ha'e kuery reve Davi ojapo oguereko porã aguã regua, SENHOR renonde. Ha'e ramo omoĩ okuapy Davi nguvixarã Israel kuery re opena aguã.

⁴ Davi opena ypy'i jave ma trinta ma'etỹa oguereko. Ha'e gui ma quarenta ma'etỹ re opena.

⁵ Hebróm py ma Judá kuery re anho ranhe opena sete ma'etỹ ha'e mboapy meme jaxy re. Ha'e gui Jerusalém py ju trinta e três ma'etỹ re opena Israel ha'e Judá kuery ha'e javi re.

1 Crônicas 11.4-9

⁶ Ha'e gui Jerusalém tetã katy huvixa Davi ogueraa ojeuegua avakue, jebuseu kuery ha'e va'e yvy re ikuai va'e rovai opu'ã aguã. Ha'e ramo Davi pe ha'e pygua kuery aipoe'i okuapy:

— Ndereikei 'rã apy, ára revegua e'ỹ ha'e uguata e'ỹ va'e kuery rive teĩ ndejoko rã — he'i okuapy, ojeupe “Davi ndoikei 'rã apy”, he'ia rami.

⁷ Ha'e rami teĩ Davi oipe'a nho Sião py oo ikorapa va'e. Ha'e va'e pe ma “Tetã Davi rekoa” 'ea.

⁸ Mba'eta ha'e va'e ára Davi aipoe'i:

— Jebuseu kuery pejukaxe va'e tapeo yy raperã ita ombokuaague rupi, ha'e vy pejukapa “Ára revegua e'ỹ ha'e uguata e'ỹ va'e” 'ea va'e kuery — he'i, mba'eta Davi onhe'ẽ py nda'ija'ei ae ha'e kuery re. (Ha'e nunga rupi aipo'ea: “Ára revegua

e'ỹ ha'e oguata e'ỹ va'e ndoikei 'rã ha'e va'e oo py", 'ea.)

⁹ Ha'e rami vy oo ikorapa va'e py Davi ae oĩ, ha'e vy omboery tetã Davi rekoa. Ha'e va'e yvýry rupi tetã omoatyrõ heravy, Milo guive oikea peve.

¹⁰ Davi ipo'akave tema ovy, hexeve SENHOR Nhan-deruete ixondaro reta va'e oiko ramo.

1 Crônicas 14.1,2

¹¹ Davi-a py Tiro pygua huvixa Hirão ombou ayvu mombe'uarã. Ogueru ruka avi yvyra yary, oo apoa kuery ha'e ita re omba'eapo va'e kuery, Davi rorã ojapo va'erã.

¹² Ha'e ramo Davi oikuaa SENHOR omoĩ atãvea Israel re opena aguã, ojeupegua kuery oayvua rupi ombopo'akave.

1 Crônicas 3.5-9; 14.3-7

¹³ Hebrom tetã gui Davi ou rire Jerusalém py ju ojouve gua'yxy jevyrã. Ha'e rã ikuaive ju ta'y ha'e tajy kuery.

¹⁴ Po rami ma Jerusalém py itui'i va'ekue rery: Samua, Sobabe, Natã, Salomão,

¹⁵ Ibar, Elisua, Nefegue, Jafia,

¹⁶ Elisama, Eliada ha'e Elifelete.

1 Crônicas 14.8-17

¹⁷ Filisteu kuery oendu okuapy Davi omoĩa Israel kuery ha'e javi ruvixarã. Ha'e vy oupa ojopy aguã Davi. Ha'e nunga Davi oendu vy ova ju oo ikorapa va'e py.

¹⁸ Ha'e rã filisteu kuery ou vy Refaim yvyugua ha'e javi rupi ijaty.

¹⁹ Ha'e ramo Davi oporandu SENHOR pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Taa pa filisteu kuery rovai? Remboaxa 'rã teve xepo py?

SENHOR ombovai:

— Tereo, mba'eta anhetẽ amboaxa 'rã filisteu kuery ndepo py — he'i.

²⁰ Ha'e rami rã Baal-Perazim py Davi ou vy oitypa ha'e py. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR omoaĩmba xerovaigua filisteu kuery ryxya xerenonde py ikuai va'ekue, yy mba'emo ogueroxyry heravya rami — he'i. Ha'e nunga rupi ha'e va'e tekoea oenoĩa Baal-Perazim.*

²¹ Ha'e py ma filisteu kuery oejapa oje'oivy ta'angaa oguereko va'ekue. Ha'e rã Davi ha'e avakue hexeve ikuai va'e ogueraapa.

²² Ha'e gui filisteu kuery ou nho jevy vy ijaty ju okuapy Refaim yvyugua ha'e javi rupi.

²³ SENHOR pe Davi oporandu jevy ramo ombovai:

— Tereo eme. Pembojere 'rã hakykue katy gui, ha'e gui ma ha'e kuery re pepu'ã 'rã amora ikuai va'e guy rupi.

²⁴ Ha'e gui xapy'a rei rendu 'rã amora rovapy rupi opyrõ-pyrõ nhendu va'e. Ha'e va'e rendu vy ke ejapura. Ha'e va'e ma nerenonde SENHOR ae oo nhendua, filisteu kuery ijaty okuapy va'e jukapaarã — he'i.

²⁵ SENHOR ojapo ukaa rami Davi ojapo vy ojukapa filisteu kuery Geba guive Gezer py ovaẽa peve.

6

1 Crônicas 13.5-14

* **5:20** Tery Baal-Perazim ma “Senhor omoaĩmba” 'ea.

¹ Davi ma Israel kuery gui omboatypa ju oiporavo va'ekue ha'e javi, trinta mil avakue.

² Oiko katupa ma vy ogueraa ha'e kuery Judá re Baalá oĩ va'e katy, ha'e va'e gui Nhanderuede ayvu ryru ogueru aguã yvy'ã katy. Ha'e va'e re oĩ SENHOR ixondaro reta va'e anjo ipepo va'e kuery ikuai va'e mbyte oĩ va'e rery.

³ Nhanderuede ayvu ryru ma peteĩ karóxa ipyau va'e áry omoĩ vy ogueru Abinadabe ro yvy'ã re oĩague gui. Ha'e rã Abinadabe ra'y kuery Uzá ha'e Aiô oje'oi karóxa pyau reraarã.

⁴ Ha'e rami py Abinadabe ro yvy'ã re oĩague gui ogueru inony Nhanderuede ayvu ryru. Ha'e rã Aiô oo oiny hyru renonde.

⁵ Davi ha'e Israel ro pygua kuery ha'e javi ovy'a oje'oivy SENHOR renonde rupi, opa marãgua ipu va'e yvyra faia gui ojapo pyre py, ixã reta va'e, mbaraka, angu'a pu'i, pandeiro ha'e hy'a pu py.

⁶ Ha'e gui Nacom mba'emo moa'yĩaty re ovaëa py ma Nhanderuede ayvu ryru re Uzá opoko vy omombyta, vaka onhepyxanga rã.

⁷ Ha'e ramo Uzá rovai SENHOR poxya hendy vy ha'e pyve ojuka, nomboetei reia re. Ha'e rã omano Nhanderuede ayvu ryru yvy'iry ae.

⁸ SENHOR Uzá ojuka rã Davi ndojou porãi. Ha'e vy ha'e va'e tekoea omboery Perez-Uzá, aỹ peve guarã.

⁹ Ha'e va'e ára SENHOR gui Davi okyje vy aipoe'i:

— Mba'exa nda'u SENHOR ayvu ryru aru 'rã? — he'i.

¹⁰ Ha'e rami vy Davi ndogueruxevei SENHOR ayvu ryru guekoa katy. Ha'e rami 'rãgue py Gate guigua Obede-Edom va'e ro katy rive ogueraa uka.

11 Mboapy jaxy re SENHOR ayvu ryru opyta Gate guigua Obede-Edom ro py. Ha'e rã SENHOR omoingo porã, hoo pygua ha'e javi reve.

1 Crônicas 15.25–16.3

12 Ha'e gui ma Davi pe omombe'ua vy aipo'ea:

— SENHOR oayvu ryru re vy omoingo porã Obede-Edom ro pygua kuery ha'e mba'emo oguereko va'e ha'e javi — 'ea. Ha'e ramo Davi ovy'a reve oo vy Obede-Edom ro gui ogueru ruka guekoa katy Nhanderueete ayvu ryru.

13 SENHOR ayvu ryru rerua kuery mboapy memekue opyrõa py kuerei 'rã SENHOR pe ojuka vaka ha'e vexa'i omongyra pyre.

14 Davi ojeroky ratã ovy SENHOR renonde ovy'a reve. Onhemonde sacerdote pegua manto ajukue pererĩ'i gui ojapo pyre py.

15 Ha'e rami vy Israel kuery ha'e javi reve Davi ogueru SENHOR ayvu ryru, ovy'a reve ha'e mimby guaxu omonhe'ëa rupi.

16 Tetã Davi rekoa py SENHOR ayvu ryru oguerovaëa ma heruvy jave Saul rajykue Mical janela rupi oma'ë vy oexa oiny SENHOR renonde huvixa Davi ojeroky ha'e opo-opo reve ou rã. Ha'e rami vy opy'a py ojou vai.

17 Ha'e gui SENHOR ayvu ryru ogueroike vy omoĩ oo'i hendarã ae ma voi Davi ojapo va'ekue py. Davi ae SENHOR renonde ogueru mba'emo oapy reve ha'e peteĩ rami ikuaia regua ome'ë va'erã.

18 Mba'emo oapy reve ha'e peteĩ rami ikuaia regua Davi ome'ëmba ma rire ogueroayvu porã heta va'e kuery SENHOR ixondaro reta va'e rery rupi.

19 Ha'e gui ha'e kuery ha'e Israel kuery ha'e javi pe ome'ë tembi'u, avakue ha'e kunhague pe. Peteĩ-teĩ

ikuai va'e pe ome'ẽ peteĩ ra'ykue mbojape, peteĩ ra'ykue ja'ea'i xo'o ha'e uva pirukue. Ha'e rire ma ha'e kuery ojepe'apa oje'oivy ngoo katy.

Mical pe Davi ijayvu eteague

²⁰ Davi ngoo pygua kuery ae ogueroayvu porã aguã ojevy jave Saul rajykue Mical oẽ ovaexĩ aguã. Ha'e vy aipoe'i:

— Ojexa uka porã ete pa Israel pygua huvixa! Ange ojekuaa uka guembiguai kuery rembiguai kunhague pe, oxĩ e'ỹ va'e rami ojekuaa uka, ovare'ỹ va'e rive rami ete.

²¹ Ha'e rã Davi ombovai Mical pe:

— SENHOR renonde ae xee ajapo. Ha'e va'e ma xeporavo karamboae nderu ha'e hoo pygua kuery ha'e javi 'rãgue py, ha'e vy xemoĩ uka ojeupegua Israel kuery ruvixarã. SENHOR renonde ae xee avy'a kuri.

²² Ha'e gui xee ange aikoague gui ndajeayvu ukaive tema 'rã, ha'e anhemoyvyĩ'ive 'rã aiko py. Ha'e rã tembiguai kunhague ndeayvua va'e ma xemboeteve 'rã okuapy — he'i.

²³ Saul rajykue Mical ma na'imembyi, omanoa ára peve.

7

1 Crônicas 17.1-15

¹ Ha'e gui huvixa Davi ngoo py ae oĩ jave, hov-aigua kuery jova-jovai re ikuai va'e opu'ãague gui SENHOR omombytu'u ma rire

² huvixa aipoe'i profeta Natã pe:

— Ma'ẽ, xee ma xero ainy yary guigua py, ha'e rã hyru Nhanderuete pegua ma peteĩ oo'i py rive oĩ.

³ Natã ombovai huvixa pe:

— Tereo, ejapo ndepy'a re rendu va'e ha'e javi, ndereve SENHOR oiko ramo — he'i.

⁴ Ha'e gui ha'e va'e pyavyve, Natã pe SENHOR ombou oayvu. Ha'e vy aipoe'i:

⁵ — Tereo ha'e aipo're xerembiguai Davi pe: “Po rami SENHOR ijayvu: Ndee ae 'rã teve rejapo peteĩ oo xee aĩ aguã?”

⁶ Mba'eta neĩ peteĩve oo py ma voi xee naĩ teri Egito yvy gui Israel kuery arupa guive aỹ peve. Ha'e rami 'rãgue py oo'i py rive aiko va'e, xembojerovia aty py ae.

⁷ Opa rupi Israel kuery aru herekovya rupi nda'u xeayvu ri raka'e amongue nderegua pe, xevygua Israel kuery re apena uka va'ekue pe nda'u aipoa'e: ‘Mba'e re tu nderejapo peteĩ xerorã yary guigua?’ ha'e teve?

⁸ Ha'e gui aỹ ma po rami 'rã ndeayvu xerembiguai Davi pe: ‘SENHOR ixondaro reta va'e aipoe'i: Xee roiporavo karamboae vexe'i kuery re repenaa gui, ha'e kuery rakykue reikoa gui, huvixarã xevygua Israel kuery re ju repena aguã.

⁹ Ndereve xee aa avi karamboae, mamõ rã reoa rupi tema. Nderovaigua kuery amomba nerenonde gui, amboyvate guive nderery, yvy regua ipo'akakueve anho ikuaiã rami.

¹⁰ Areko katu avi xevygua Israel kuery rekoarã, ha'e vy amboekoapa ha'e py, mava'eve omoangekoave e'ỹ aguã, ha'e heko vai va'e ombojexavaive e'ỹ aguã jypy guare rami e'ỹ,

¹¹ xevygua Israel kuery rerekoarã amoĩa ára guive. Ha'e rami avi ndevy ame'ẽ 'rã nderovaigua kuery opu'ãague gui repytu'u aguã’ ”, he'i va'ekue. SENHOR ma oikuaa uka pova'e: Ha'e ae 'rã ojapo oo

ndevy.* Aipoe'i:

¹² “Nderekovea opa rã nderu kuery reve repytu'u ma jave nderekovia xee amoingo 'rã ndeguigua, ndegui ete oiko va'erã. Ha'e vy ajapo 'rã ipo'akaa oĩ atã aguã rami.

¹³ Ha'e va'e ae ma ojapo 'rã peteĩ oo xerery oĩ aguã, ha'e rã xee ajapo 'rã raka'e rã peve ipo'aka oiny aguã rami.

¹⁴ Xee ma tuu 'rã, ha'e rã ha'e ma xera'y 'rã oiko. Xapy'a rei ha'e ojevavy ramo ma ambopaga 'rã avakue hyvyra po'i'i py, avakue gua'y kuery ombopia rami.*

¹⁵ Ha'e rami teĩ ixugui ndaipe'ai 'rã amboaxya, Saul nerenonde gui aipe'a vy namboaxyveiague rami e'ỹ.

¹⁶ Ha'e rã ndero ha'e ndepo'akaa ma amoĩ atãve 'rã nerenonderã. Ha'e rami vy oĩ riae 'rã ndepo'aka reinya”, he'i.

¹⁷ Ha'e va'e ayvu ha'e javi ma Natã pe oexa ukaague rami ae omombe'u Davi pe.

1 Crônicas 17.16-27

¹⁸ Ha'e gui ma SENHOR pegua opy Davi oike vy hi'aĩ henonde. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR Xerujete, mba'e nunga tu xee aiko, ha'e mba'e nunga tu xero pygua kuery ikuai, apy peve ndee xereru aguã?

¹⁹ SENHOR Xerujete, ha'e nunga tu ndevy pe mba'e'ỹ rima, ndeayvu ma voi guive xee

---

* **7:11** Oo ojapo aguã re SENHOR ijayvu, raka'eve rã Davi ramymino kuery regua huvixarã omoingo aguã re (versículos 12, 16). Ha'e va'e regua ma Jesus Cristo ae oiko (Lucas 1.32-33,69; Atos 13.23). * **7:14** 2 Coríntios 6.18, Hebreus 1.5, Apocalipse 21.7

nerembiguai ro pygua raka'e rã guarã re. SENHOR Xeruate, ha'e nunga ma avakue ha'e javi mo'aranduarã rejapo.

²⁰ Ha'e gui xee nerembiguai Davi, mba'e ta'eve ju ndevy pe? Mba'eta ndee ma xekuaa porã, SENHOR Xeruate.

²¹ Ndeayvua ha'e ndepy'a re rendua rami vy rejapo kova'e nunga tuvixa va'e ha'e javi, xee nerembiguai pe reikuaa uka guive.

²² Ha'e nunga rupi SENHOR Xeruate, ndetuvixa ete va'e, mba'eta ndoikoi ndee ramigua ete'i, ndoikoi guive Oreruate mboae ndee e'ỹ vy, oreapyxa py ae roenduague rami.

²³ Mava'e regua tu ndevyguia Israel kuery ikuaia ramigua? Xeruate, ha'e kuery anho'i ae yvy re ikuai va'e mbyte gui ndejeupe guarã reipe'a va'ekue. Ha'e rami ndejeupe ae rejapo nderery re ima'endu'aa aguã rami, ha'e ndevyguia kuery pe rejapo mba'emo porã ete, ndeyvy re guive, mba'eta ha'e gui yvy regua kuery remoxẽmba raka'e tuuete ramigua kuery reve, ndevyguia kuery Egito yvy gui renoẽmba va'ekue renonde gui.

²⁴ SENHOR, Israel kuery ndejeupe guarã ae remoingo raka'e rã peve, ha'e gui ndee ju renhemoingo Tuuete.

²⁵ Ha'e gui aỹ ma SENHOR Xeruate, ha'e va'e ayvu xee nerembiguai rekorã re, ha'e xero pygua re guive aipo'reague toĩ atãve, ejapo ndeayvuague rami ae.

²⁶ Nderery tomboetea riae, ha'e vy “ SENHOR ixondaro reta va'e ma Israel kuery Ruete”, ta'ea. Ha'e ramo xee Davi nerembiguai ro ma oĩ atã riae 'rã

nerenonde.

²⁷ Mba'eta SENHOR ixondaro reta va'e, Israel kuery Ruete va'e, xee nerembiguai pe ha'e nunga reikuaa uka vy “Ajapo 'rã oo ndevy”, 're va'ekue. Ha'e nunga rupi ae xee nerembiguai xepy'a guaxu nami anhembo'e aguã ndevy.

²⁸ Ha'e gui aỹ, SENHOR Xeruete, ndee ae ma Oreruete, ha'e ndeayvua ma anhetẽ va'e meme. Ha'e vy xee nerembiguai pe rejapo porã aguã re ndeayvu.

²⁹ Ha'e nunga rupi aỹ SENHOR Xeruete, emoingo porã xee nerembiguai ro pygua kuery, nerenonde rupi orekuai riae aguã rami, mba'eta ha'e rami aguã re ndeayvu rire. Ha'e rami vy xee nerembiguai ro pygua reroayvu porã rire raka'e rã peve 'rã roiko porã — he'i.

8

1 Crônicas 18.1-13

¹ Ha'e rire ma Davi filisteu kuery oitypa vy ipo'aka ha'e kuery re. Ha'e kuery po gui oipe'a avi hetã tuvixakueve re ipo'aka aguã.

² Oitypa avi Moabe pygua kuery. Ha'e rami vy yvy rupi omonhenomba vy oa'ã: mokoĩ ixã'i oa'ãgue ma ojuka aguã rami ikuai, ha'e rã peteĩ ixã'i oa'ãgue ma ndojukai. Ha'e rami vy Moabe pygua kuery ikuai Davi rembiguairã, ha'e ixupe mba'emo opaga jepi 'rã okuapy.

³ Ha'e gui Zobá pygua huvixa Reobe ra'y Hadadezer ma yakã Eufrates re ipo'aka ju aguã oo jave hexe voi Davi ipo'aka.

⁴ Ixupegua kavaju árygua kuery ma Davi ojopy mil e setecentos, ha'e gui vinte mil avakue yvy

rupigua. Ojayapa guive kavaju karóxa regua pytaxã, cem ete'i ojea ojaya e'ỹ re.

⁵ Ha'e ramo Síria pygua kuery ma Damasco tetã gui ou Zobá pygua huvixa Hadadezer repyarã. Ha'e rami teĩ ha'e va'e avakue Síria guigua ma Davi ojuka vinte e dois mil.

⁶ Ha'e gui Damasco regua Síria py Davi omoĩ harõarã kuery. Ha'e ramo Síria pygua kuery Davi rembiguairã ikuai vy mba'emo opaga 'rã okuapy ixupe. Davi ooa nhavõ rupi SENHOR ombopo'akave tema.

⁷ Hadadezer rembiguai yvatekueve hu'y jokoá ouro guigua oguereko va'ekue Davi ojopy vy oguerupa Jerusalém py.

⁸ Hadadezer pegua tetã Betá ha'e Berotai gui voi huvixa Davi oipe'ave tema overa va'e guigua.

⁹ Ha'e gui Hamate pygua huvixa Toí oendu Hadadezer pegua xondaro kuery Davi oitypaague.

¹⁰ Ha'e rami vy huvixa Davi-a py ombou gua'y Jorão. Ha'e va'e ma oxarura vy oguerovy'a Hadadezer reve joguero'aa py ojukapaague re (mba'eta Toí reve Hadadezer joguero'a tema rire). Jorão ou vy ogueru mba'emo prata, ouro ha'e overa va'e guigua ome'ẽ va'erã.

¹¹ Ha'e nunga huvixa Davi ojopy vy omboaxapa SENHOR peguarã, ha'e javi regua re ipo'akaague va'e kuery gui prata ha'e ouro ojopy va'ekue reve:

¹² Síria guigua, Moabe regua, Amom ra'y kuery, filisteu kuery, Amaleque ha'e Zobá pygua huvixa Recabe ra'y Hadadezer mba'e rei-rei guigua guive.

¹³ Síria pygua kuery Davi oitypaague gui ou vy

“Juky vyvugua” 'ea va'e py dezoito mil avakue ju ojuka. Ha'e rami rã Davi rery re ima'endu'aa opa rupi.

¹⁴ Edom re voi omoĩ harõarã kuery. Edom ha'e javi rupi omoĩ harõarã. Ha'e ramo Edom pygua kuery ha'e javi ikuai Davi rembiguirã. Davi ooa nhavõ rupi SENHOR ombopo'akave tema.

2 Samuel 20.23-26; 1 Crônicas 18.14-17

¹⁵ Ha'e rami vy Davi opena Israel kuery ha'e javi re. Joe oikuaa potaa py ha'evaa rami oguereko ojeupegua kuery.

¹⁶ Ixupegua xondaro kuery ruvixa ma Zeruaia pi'a Joabe. Mba'emo oiko va'ekue mboparaa ma Ailude ra'y Josafá.

¹⁷ Sacerdote ma Aitube ra'y Zadoque, ha'e gui Abiatar ra'y Aimeleque. Ha'e rã kuaxia re opena va'ety ma Seraías.

¹⁸ Huvixa ro rarõa kuery ruvixa ma Joiada ra'y Benaia. Ha'e rã Davi pytyvõa kuery ma ta'y kuery ae.

9

Jônatas ra'ykue re Davi opena porãague

¹ Davi aipoe'i:

— Oikove teri teve Saul ro pygua kuery va'e regua, Jônatas ayvua rupi xee apena porã aguã? — he'i.

² Saul ro py oiko raka'e peteĩ hembiguai Ziba hery va'e. Ha'e va'e oenoĩ ukaa Davi-a py oo aguã. Davi oporandu ixupe:

— Ndee pa Ziba?

Ombovai:

— Xee ae ri, nerembiguai aiko — he'i.

³ Huvixa aipoe'i:

— Ndoikovei ma teve Saul ro pygua Nhan-deruete porayvua rami apena porã aguã?

Ziba ombovai huvixa pe:

— Oiko teri peteĩ Jônatas ra'ykue, opy jovaive oiporu ve'ỹ va'e — he'i.

⁴ Huvixa oporandu:

— Mamo ha'vy oĩ?

Ziba ombovai:

— Amiel ra'y Maquir ro py ko oĩ, Lo-Debar py — he'i.

⁵ Ha'e ramo Lo-Debar gui huvixa ogueru ruka Amiel ra'y Maquir ro gui.

⁶ Davi-a py Saul ra'y Jônatas ra'ykue Mefibosete ou vy guenapy'ã re oĩ, ngova yvy re omovaẽ reve. Ixupe Davi aipoe'i:

— Mefibosete!

Ombovai:

— Apy ma nerembiguai aiko! — he'i.

⁷ Ha'e gui Davi aipoe'i:

— Ekyje eme, mba'eta nderu Jônatas ayvua rupi apena porã 'rã ndere. Ha'e vy ndevy ame'ẽmba 'rã neramoĩ Saul yvykue ha'e javi. Ha'e rã ndee ma rekaru riae 'rã xe-mesa py.

⁸ Ha'e ramo ojero'a ju reve aipoe'i:

— Mba'e tu xee nerembiguai aiko, jagua re'õgue rami xee aiko va'e re rema'ẽ aguã? — he'i.

⁹ Ha'e gui Davi oenoĩ uka ju Saul rembiguai Ziba. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Saul mba'e va'ekue ha'e imba'e rei-reikue ha'e javi ma amboaxa ange nepatõ ra'ykue pe.

¹⁰ Pemba'eapo 'rã ijyvy re, ndera'y kuery ha'e nerembiguai kuery reve. Ha'e vy mba'emoaju

pemono'õ kuerei 'rã, nepatõ rogue py oĩ aguã pe'u va'erã. Ha'e rã nderuvixa ra'ykue Mefibosete ma xe-mesa py riae 'rã okaru — he'i. Ziba ra'y kuery ikuai raka'e quinze, ha'e gui hembiguai kuery ma vinte.

¹¹ Ziba aipoe'i huvixa pe:

— Xeruvixa, xee nerembiguai pe rejapo uka va'e ha'e javi 'rã ajapo — he'i. Ha'e rami vy Mefibosete okaru oikovy Davi mesa py, huvixa ra'y kuery rami ae avi.

¹² Mefibosete ra'y kyrĩ'i va'e rery ma Mica. Ziba ro py ikuai va'e ma Mefibosete rembiguai meme raka'e.

¹³ Mefibosete ma Jerusalém tetã py hekoa raka'e, huvixa mesa py ae tema okaru vy. Ha'e ma opy jovaive oiporu ve'ỹ va'e.

10

1 Crônicas 19.1-19

¹ Ha'e rire ma Amom ra'y kuery ruvixa omano, ha'e rã ta'y Hanum ju oĩ ngu rekovia.

² Ha'e ramo Davi aipoe'i:

— Naás ra'ykue Hanum pe aexa uka 'rã ayvua, tuu xerayvuague rami — he'i. Ha'e rami vy Davi omondouka guembiguai kuery ombopy'a porã ju aguã tuu omanoague gui. Ha'e rã Davi rembiguai kuery ovaẽ Amom ra'y kuery yvy re.

³ Ha'e rami teĩ Amom regua yvatekueve aipoe'i okuapy nguvixa Hanum pe:

— Rexa'ã teve Davi nderu rãgue'i omboetea rupi guembiguai ombou nembopy'a porãarã? Xapy'a rei ma ndea py merami guembiguai kuery ombou

vy neretã re oikuaa pota ha'e yvy re oexa pota rire ombovaipa aguã e'ý teve? — he'i okuapy.

⁴ Ha'e rami rã Hanum ojopy Davi rembiguai kuery, ha'e vy onhopĩmba hendyva iyykekue'i rupi, ijao ojaya guive hevi ro'o ojekuaa peve. Ha'e rire mae ma omondouka ju.

⁵ Ha'e nunga Davi oikuaa vy ombou ayvu mombe'uarã ha'e kuery ovaexĩ aguã, omoxĩmbaa rire. Huvixa aipoe'i uka:

— Pepyta ranhe Jericó tetã py, penerendyva ipukupa ju peve. Ha'e rire ma peju ju — he'i uka.

⁶ Amom ra'y kuery oikuaa okuapy Davi nda'ija'evei aguã rami ojapoague. Ha'e vy omondouka ayvu mombe'uarã vinte mil Síria pygua avakue ogueru aguã Bete-Reobe ha'e Zobá gui, ha'e gui mil avakue Maaca pygua huvixa pegua, ha'e doze mil ju Tobe gui ogueru aguã.

⁷ Ha'e nunga Davi oendu vy ha'e kuery rovai ombou Joabe oxondaro kuery ha'e javi reve, ipy'a guaxukueve meme.

⁸ Amom ra'y kuery oje'oi vy tetã kora rokẽ py oarõ okuapy joe opu'ã aguã. Ha'e rã Síria pygua kuery Zobá ha'e Reobe guigua ma amboae rupi ranhe ikuai nhuũndy rupi, avakue Tobe ha'e Maaca guigua kuery reve.

⁹ Ha'e gui Joabe oexa hovaigua kuery henonde ha'e hakykue katy gui oarõ okuapy, ha'e rami vy Israel kuery ikuai va'e gui opu'ã kuaave va'e oiporavo vy omboyxy imbokuapy Síria pygua kuery rovai.

¹⁰ Ha'e rã hembyrekue ma gyyvy Abisai po py omboaxa. Ha'e ramo ha'e va'e ma Amom ra'y kuery rovai ju omboyxy imbokuapy.

11 Ixupe Joabe aipoe'i:

— Xapy'a rei Síria pygua kuery xegui imbaraeveve ramo ndee reo 'rã xepytyvõ aguã. Ha'e rã Amom ra'y kuery ri ndegui imbaraeveve ramo xee aju 'rã roipytyvõ vy.

12 Nhanembaraete ke ha'vy. Jajoguero'a nhan-depy'a guaxua rupi nhaneretarã kuery ha'e Nhanderuete pegua tetã ikuai va'e jaepya rupi. Ha'e SENHOR tojapo ojou porãa rami — he'i.

13 Ha'e vy Joabe guexevegua kuery ogueraa vy joguero'a okuapy Síria pygua kuery reve. Ha'e rã ha'e va'e kuery onhamba henonde gui.

14 Ha'e rã Síria pygua kuery onhamba maa Amom ra'y kuery oexa vy ha'e kuery voi onhamba avi Abisai renonde gui, ha'e vy guetã py ju oikepa. Ha'e ramo Joabe ma Amom ra'y kuery reve joe opu'ãague gui ojevy vy oopa ju Jerusalém katy.

15 Ha'e gui Síria pygua kuery ma Israel kuery renonde oitypaa oexa vy ono'õmba ju.

16 Hadadezer ogueru rukave ju Síria pygua kuery yakã rovai re ikuai va'ekue, ha'e rã ha'e va'e kuery ma Helã tetã py ou. Ha'e kuery renonde ou oiny Sobaque, Hadadezer pegua xondaro kuery rerekoarã.

17 Ha'e nunga Davi pe omombe'ua rã oendu vy omboatypa Israel kuery ha'e javi, ha'e vy Jordão yakã oaxa vy Helã katy oje'oi. Síria pygua kuery oarõ okuapy Davi kuery rovai joguero'a aguã, ha'e vy joguero'a ha'e kuery reve.

18 Ha'e rami teĩ Israel kuery renonde gui Síria pygua kuery onhamba ju. Ha'e ramo Davi ojuka Síria pygua kuery va'e regua setecentos karóxa pygua ha'e quarenta mil kavaju árygua. Oipyxo avi

xondaro kuery rerekoa Sobaque, ha'e rami rã ha'e pyve omano.

¹⁹ Hadadezer rembiguai kuery huvixa ikuai va'e oitypa maa oexa okuapy vy ojapo Israel kuery reve ikuai porã ju aguã, ha'e kuery rembiguai ikuai aguã. Ha'e rami rire Síria pygua kuery okyje vy noipytyvõxevei Amom ra'y kuery.

11

Bate-Seba reve Davi itavyague

¹ Peteĩ ma'etỹa ma rire huvixa kuery joguero'a vy oopa jepi jave Davi omondouka Joabe guembiguai kuery ha'e Israel kuery ha'e javi. Ha'e ramo ha'e kuery oitypa Amom ra'y kuery, olokopa okuapy guive hetã Rabá. Ha'e rã Davi ma Jerusalém py ae opyta.

² Peteĩgue ka'aru rai jave Davi ngupa py ituia gui opuã vy oiko-iko rei ngoo áry rupi. Ha'e vy oexa peteĩ kunha ojau rã, iporã raxa va'e.

³ Davi oporandu uka mava'e paa re. Ha'e rã ombovaia:

— Bate-Seba ri, Eliã rajy ha'e heteu regua Urias ra'yxy va'e — 'ea.

⁴ Ha'e ramo Davi omondouka guembiguai kuery ogueru aguã. Ha'e ou ramo onhenno hexeve. Ha'e ramo kunha va'e ma ha'eve'ỹague gui ojeky'a'o ma vy ngoo katy ju ojevny.

⁵ Kunha va'e oguereko'i vy Davi pe

— Areko'i ma — he'i uka.

Davi Urias ogueru ruka jave guare

⁶ Ha'e ramo Davi omondouka ayvu mombe'ua Joabe pe. Ha'e vy aipoe'i uka:

— Embou ke xea py heteu regua Urias — he'i ramo Davi-a py Joabe ombou Urias.

⁷ Davi-a py Urias ou rã ixupe oporandu mba'exa pa Joabe oikoa re, ha'e kuery ikuaia re ha'e joguero'a okuapya re.

⁸ Ha'e gui ma Davi aipoe'i Urias pe:

— Tereo ndero py epytu'u — he'i.

Davi ro gui Urias oo ramove'i ixupe huvixa ogueraa uka mba'emo ome'ẽ rive va'e.

⁹ Ha'e rami teĩ Urias ma huvixa ro rokẽ py rive onhenó, nguvixa rembiguai kuery ha'e javi reve. Ha'e vy ngoo katy ndooi.

¹⁰ Davi pe omombe'ua vy

— Urias tu ndooi ma ngoo katy — 'ea.

Ha'e ramo Davi aipoe'i Urias pe:

— Mombyry gui e'ỹ teve reju? Mba'e re tu ndereoí ndero katy?

¹¹ Urias ombovai:

— Lei ryrú ha'e Israel ha'e Judá kuery ma oguy'i py rive opytapa teri okuapy. Xepatõ Joabe ha'e nerembiguai kuery ha'e javi ma ijaty okuapy oka py rive. Ha'e rã xee teve aike ta xero py akaru ha'e ay'u aguã, ha'e xera'yxy reve anhenó aguã? Anhetẽ ete nderekove rupi aura vy aipoa'e: Xee ndajapoi 'rã ha'e nunga — he'i.

¹² Ha'e ramo Davi aipoe'i Urias pe:

— Epytave'i ranhe aỹ ete'i ri jepe, ha'e vy ko'ẽ ramo romondouka ju aguã — he'i ramo ha'e va'e ára pukukue re Urias oiko Jerusalém tetã py, ko'ẽgue peve.

¹³ Davi oenoĩ vy hexeve okaru ha'e oy'u, omonga'u guive. Ka'aru'i ma jave Urias oo ngupa py onhenó

aguã nguvixa rembiguai kuery reve, ha'e rã ngoo katy ma ndooi ae.

Urias omanoague

¹⁴ Aje'ivekue, kuaxia para Joabe pe Davi ojapo vy Urias po py ogueraa uka.

¹⁵ Kuaxia para re aipoe'i imoiny:

— Emondouka Urias pavẽ renonde joguero'avea py. Ha'e vy peja ha'e ae'i, ojukaa aguã — he'i.

¹⁶ Ha'e ramo tetã Joabe kuery ojoko imoinya py omondouka Urias avakue imbaraetekueve reve joe opu'ã aguã py.

¹⁷ Avakue tetã py ikuai va'e oẽ vy Joabe kuery reve joguero'a okuapy ramo Davi rembiguai kuery va'e regua amongue ho'a. Heteu regua Urias omano avi.

¹⁸ Ha'e ramo imombe'uarã Joabe ombou vy Davi pe omombe'u joguero'aa py oiko va'ekue ha'e javi.

¹⁹ Ayvu mombe'ua pe ijayvu imondovy vy aipoe'i:

— Xapy'a rei joguero'aa oiko va'ekue remombe'upa rã

²⁰ ha'e ivai vy aipoe'i 'rã ndevy: “Mba'e re tu tetã yvy'iry ete ri pejoguero'a? Ndapeikuaai ri ty'y tetã kora gui omombo 'rãa?”

²¹ Mba'exa tu ojukaa raka'e Jerubesete ra'y Abimeleque? Peteĩ kunha va'e e'ỹ teve kora áry gui hexe omombo ita, ha'e va'e gui ae omano raka'e Tebes py?” he'i ramo ndee ju “Omano avi nerembiguai heteu regua Urias” 're 'rã — he'i.

²² Ha'e ramo ayvu mombe'ua oo vy ovaẽ, ha'e Davi pe omombe'upa Joabe aipoe'i ukaague.

²³ Ha'e vy ayvu mombe'ua aipoe'i Davi pe:

— Anhetẽ, ha'e va'e avakue ma oregui ipo'akave vy nhuũndya rupi ou orerovai. Teĩ ore kuery roo avi ha'e kuery rovai, tetã kora rokẽ py oikea peve.
²⁴ Ha'e ramo hu'y revegua kuery ikora yvatea gui nerembiguai kuery rovai omombo ramo amongue'i omano ndee xeruvixa rembiguai kuery. Ha'e gui omano avi nerembiguai heteu regua Urias.

²⁵ Davi aipoe'i ayvu mombe'ua pe:

— Po rami 'rã aipo're Joabe pe: “Ndepy'a vai eme ha'e nungakue re, mba'eta kyxe py jojuka 'rãe joguero'aa py. Pejoguero'ave tema tetã rovai ha'e peitypa”, 're 'rã. Po rami 'rã rembopy'a guaxu Joabe — he'i.

Bate-Seba re Davi omendaague

²⁶ Ha'e gui Urias ra'yxy ma ome omanoa oendu vy ojae'o.

²⁷ Ojae'o vaipa ma rire Davi ogueru ruka rã herua hoo py. Ha'e rã ta'yxy ju ma oiko vy oguereko peteĩ kyrĩ va'e. Ha'e rami teĩ Davi ojapo va'ekue ma SENHOR pe nda'evei va'e.

12

Davi pe Natã ijayvuague

¹ Davi-a py SENHOR ombou profeta Natã. Ha'e py Natã ovaẽ vy aipoe'i ixupe:

— Peteĩ tetã py ma je oiko mokoĩ avakue. Peteĩ je oguerekopa va'e, ha'e rã amboae ma je ipori-
 aukue'i.

² Oguerekopa va'e ma vexa'i ha'e vaka kuery heta oguereko.

³ Ha'e rã iporiaukue'i va'e ma je mba'eva ndoguerekoi, peteĩ vexa ra'y'i ojogua va'ekue ombotuvixa va'e e'ỹ vy. Ha'e va'e ma hoo py tuvixa'i ta'y kuery reve. Ha'e kuery reve okaru, ha'e kuery karo gui oy'u guive. Ijyva áry oke ramo guajy rami oguereko.

⁴ Ha'e gui oguerekopa va'ea py peteĩ ovaẽ mombyry gui ou va'ekue. Ha'e ramo ha'e va'e ndojukaxei guymba kuery vexa'i ha'e vaka ae, mombyry gui ou va'ekue omongaru aguã. Ha'e rami 'rãgue py ojopy iporiaukue'i va'e rymba vexa'i, ha'e vy ae omongaru ava ovaẽ va'ekue — he'i.

⁵ Ha'e ramo Davi ivai raxa ava ha'e rami ete joapo va'ekue pe. Ha'e vy aipoe'i Natã pe:

— Anhetẽ ete SENHOR oikove va'e rery rupi aura vy aipoa'e: Ava ha'e rami joapo va'ekue ma ojukaa ramo 'rã ha'eva.

⁶ Ha'e vexa ra'y'i ojuka va'ekue rekovia ma irundy ju 'rã ome'ẽ, nhomboaxya rupi e'ỹ ojapo rire — he'i.

⁷ Ha'e ramo Natã ombovai Davi pe:

— Ha'e va'e ava ma ndee ae. Po rami SENHOR Israel kuery ruete ijayvu: Xee roiporavo va'ekue Israel kuery ruvixarã, Saul po gui rogueraa jepe guive.

⁸ Ndevy ame'ẽ nderuvixa rokue, ha'e ndejyva py amboaxa ta'yxykue ha'e javi. Ndevy amboaxa avi Israel ha'e Judá kuery. Ha'e rã ha'e nunga mboapy'i raka'e va'e rire mba'emo ame'ẽ retave heravy 'rãgue ndevy.

⁹ Mba'e re tu nderexarai ri SENHOR ijayvua gui, mba'emo vai rei rejapo vy? Mba'eta heteu regua Urias ma rejuka uka kyxe py. Ha'e gui ta'yxykue

ma ndera'yxyrã rejopy, Amom ra'y kuery kyxe py ime rejuka uka rire.

¹⁰ Ha'e rami rire aỹ guive ndero py ndoiko e'ỹi 'rã kyxe jojukaarã, mba'eta xereja vy heteu regua Urias ra'yxy reraa rire.

¹¹ — Po rami SENHOR ijayvu: Ma'ẽ, ndero gui ae amoingo 'rã mba'emo vai nde'áry, ha'e vy ndee ae rexaa py ajopy ukapa 'rã ndera'yxy kuery, neirũ pe ju 'rã amboaxa. Ha'e va'e ae ju 'rã onheno ha'e kuery reve, ára porã rei jave.

¹² Mba'eta ndee ma nhemi rupi rejapo, ha'e rã xee ma ha'e nunga ajapo 'rã Israel kuery ha'e javi oexaa py, kuaray rexakãa py ae — he'i.

¹³ Ha'e rami rã Davi aipoe'i Natã pe:

— Ajejavy raka'e SENHOR pe.

Natã ombovai Davi pe:

— SENHOR ndeperdoa rejejavyague gui. Ndee ma neremanoi 'rã.

¹⁴ Ha'e rami avi rejapo vaiague káuxa ma SENHOR rovaigua kuery ijayvu rei okuapy. Ha'e gui ndera'y oiko rire omano 'rã — he'i.

¹⁵ Ha'e gui ma Natã oo ju ngoo katy.

Bate-Seba pi'a omanoague

Ha'e gui SENHOR omoingo axy Davi ra'y'i Urias ra'yxykue oguereko va'ekue. Ha'e rã kyrĩ va'e imba'eaxy vaipa.

¹⁶ Kyrĩ va'e re Davi ojavukai Nhanderuete pe. Okaru e'ỹ re guive oiko, ha'e pytũ mbukukue oaxa oupy yvy rupi ipukupave.

¹⁷ Ha'e ramo nhomongeta va'ety kuery hoo py ikuai va'e onhemboja okuapy hexe, yvy gui

omopu'ãxe vy. Ha'e rã ha'e ma nopu'ãxei, ha'e kuery reve ndokaruxei guive.

¹⁸ Sete araa py ma kyrĩ va'e omano. Ha'e rã hembiguai kuery okyje okuapy kyrĩ va'e omano maa Davi pe omombe'u aguã, mba'eta ha'e kuery aipoe'i okuapy:

— Ma'ẽ, kyrĩ va'e oikove'i teri reve nhandeayvu ramo noendu potai. Mba'exa 'rã tu kyrĩ va'e omano maa nhamombe'u ramo? Mba'eta ipori-auve ju 'rã — he'i okuapy.

¹⁹ Davi ma hembiguai kuery joupe-upe ijayvu mbegue rã oexa vy oikuaa kyrĩ va'e omano maa. Ha'e vy oporandu guembiguai kuery pe:

— Kyrĩ va'e pa omano ma ra'e?

Ha'e kuery ombovai:

— Omano ma — he'i.

²⁰ Ha'e ramo Davi opu'ã ju yvy gui. Ojau, on-hemoatyrõ ha'e oao omboekovia ma vy SENHOR pegua opy oike vy omboete. Ha'e gui ma ngoo katy ju ou vy ojerure tembi'u oguerua aguã re. Henonde omoĩa rã ho'u.

²¹ Hembiguai kuery aipoe'i okuapy:

— Mba'e tu rejapo? Kyrĩ va'e oikove'i teria ja ma rekaru e'ỹ re reiko, rejae'o guive. Va'eri omano ma rire revy vy mbojape guive re'u reiny.

²² Ombovai:

— Kyrĩ va'e oikove'i teria ja rima akaru e'ỹ re aiko, ajae'o guive, mba'eta aipoa'e vy: “ SENHOR xemboaxy nho rivyvyi gui, ha'e rã pa kyrĩ va'e oikove tema 'rã?” ha'e va'ekue.

²³ Ha'e gui aỹ ma omano ma rire mba'e re 'rã'vy akaru e'ỹ re aiko? Xee nda'u amoingove ju 'rã

teve? Xee aa 'rã ha'e oĩa py, teĩ ha'e ma ndou jevyvei 'rã xevy — he'i.

²⁴ Ha'e gui ma Bate-Seba oĩa py Davi oo vy ijayvu porã'i, hexeve onheno guive. Ha'e ramo oguereko'i peteĩ ava'i. Ha'e va'e ma Davi omboery Salomão. Ha'e rã SENHOR voi oayvu.

²⁵ Profeta Natã po py Davi omoĩ ramo oenoĩ Jedidias, SENHOR oayvu ramo.*

1 Crônicas 20.1-3

²⁶ Ha'e ramia ja Joabe kuery joguero'a teri Amom ra'y kuery retã Rabá rovai, ha'e vy ipo'aka okuapy huvixa rekoa oĩ va'e re.

²⁷ Ha'e ramo Davi-a py Joabe ombou ayvu mombe'ua aipoe'i va'erã: “Rabá rovai ajoguero'a vy xepo'aka ma yy tetã pygua kuery oy'u aguã va'ekue re.

²⁸ Ha'e gui aỹ ma emono'õve ju ndejeupegua kuery mboae, ha'e pejoko tetã pendepo'aka peve, xee ae xepo'aka ramo xerery rupi oenoĩa e'ỹ aguã”, he'i uka.

²⁹ Ha'e ramo Davi amboae kuery ha'e javi omono'õmba vy Rabá tetã katy oje'oi. Ha'e va'e tetã rovai joguero'a vy ipo'aka.

³⁰ Ha'e pygua huvixa akã gui omboi coroa. Ha'e va'e re ouro oĩ va'e poyia ma trinta e três quilo rivyvyi, ha'e va'e re oĩ avi ita hepykueve va'e. Ha'e gui Davi akã re ju omoĩa. Ha'e va'e tetã gui ogueraa reta mba'emo.

³¹ Ha'e py ikuai va'ekue ogueraa avi vy omomba'eapo yvyra ayaa py, picareta ha'e haxa

---

* **12:25** Salomão ma hery mokoĩ va'e. Tery Jedidias ma “ SENHOR rembiayvu” 'ea. Ha'e rã tery Salomão ma “Joguereko porã'i va'e” 'ea.

ferro guigua py, ha'e gui yvy jykue apoa py. Ha'e rami Davi ojapo Amom ra'y kuery retã ha'e javi re. Ha'e gui heta va'e kuery ha'e javi reve Davi ojevy ju Jerusalém katy.

13

Amnom gueindy reve itavyague

¹ Davi ra'y Absalão oguereko raka'e gueindy iporã vaipa va'e, Tamar hery va'e. Ha'e va'e re ma Davi ra'y mboae Amnom va'e opena rei.

² Amnom nda'evei oiko gueindy Tamar re, imba'eaxy peve, teĩ kunha va'e ma avakue oikuaa va'e'ỹ teri ramo haxy ete ha'e nunga ojapo aguã.

³ Amnom oguereko peteĩ oirũ, Davi ryvy Siméia ra'y, Jonadabe hery va'e. Jonadabe ma oiko kuaa rei va'e.

⁴ Ha'e va'e aipoe'i Amnom pe:

— Mba'e re tu ko'ẽ nhavõ ne'angaive reovy? Neremombe'uxei teve xevy?

Ha'e ramo Amnom onhemombe'u:

— Ayvu xeryvy Absalão reindy Tamar — he'i.

⁵ Jonadabe aipoe'i ixupe:

— Enheno nderupa py, enhemomba'eaxy merami ejupy. Nderu ndepou vy ou ramo aipo're: “Ajerure xereindy Tamar ou vy mbojape ome'ẽ aguã, mba'eta tembi'u ojapo rã aexa vy ha'u 'rã ipo gui”, 'rã 'rã — he'i.

⁶ Ha'e ramo Amnom enheno vy onhemomba'eaxy oupy. Huvixa oipou vy ou rã Amnom aipoe'i ixupe:

— Ajerure xereindy Tamar ou vy tojapo mokoĩ mbojape aexaa py, ipo gui ha'u aguã — he'i.

⁷ Ha'e ramo Davi aipoe'i uka Tamar pe ngoo py oña py:

— Tereo ndekyvvy Amnom ro py, ejapo tembi'u ixupe — he'i.

⁸ Okyvvy Amnom ro py Tamar ovaẽ rã onhenoupy. Kunha va'e trigo apomo ogueru vy mbojape ojapo, ha'e vy ombojy oexaa py.

⁹ Oexya renda oguerova ixupe teĩ Amnom ndo'uxei. Ha'e rami 'rãgue py aipoe'i:

— Tojepe'apaa xea gui — he'i. Ha'e ramo ha'e javive ojepe'apa.

¹⁰ Ha'e gui ma Amnom aipoe'i gueindy Tamar pe:

— Eru tembi'u xerupa py, ha'e ramo ha'u 'rã ndepo gui — he'i ramo Tamar mbojape ojapo va'ekue ogueru okyvvy Amnom rupa okeaty peve.

¹¹ Ome'ẽ ramove ojopy kunha va'e jyva re, ha'e vy aipoe'i:

— Xereindy, eju, enheno xereve — he'i.

¹² Ha'e rami teĩ kunha va'e ombovai:

— Any xekyvvy, enhea'ã rei eme, mba'eta Israel re ma namigua ojapoa va'e'ỹ. Ejapo eme mba'emo vai.

¹³ Mamo 'rã tu aa axĩmba reve? Ha'e rã ndee ma Israel kuery ndekuaa 'rã inhakã porã e'ỹ va'e rami. Aỹ ma ajerure huvixa reve ndeayvu aguã re. Ha'e ma naxeme'ẽ e'ỹi 'rã ndera'yxyrã — he'i.

¹⁴ Ha'e rami teĩ ikyvvy noendu potai kunha va'e ijayvua re. Ha'e imbaraeteve vy onhea'ã rei vy nhogueronhenou kunha va'e reve.

¹⁵ Ha'e rire Amnom oendu nda'ija'evei etea, jypy oayvuague rami e'ỹ. Ha'e vy Amnom aipoe'i ixupe:

— Epu'ã, tereo ju.

¹⁶ Ha'e ramo kunha va'e ombovai:

— Any, xekyvy. Xemondouka rive jevy va'e rire jypy xere rejapo va'ekue gui nda'eveive 'rãgue — he'i.

Ha'e rami teĩ ikyvy noendu potai vy

¹⁷ guembiguai kunumi va'e oenoĩ vy aipoe'i:

— Emoẽ kunha va'e oka py, ha'e gui emboty okẽ — he'i.

¹⁸ Ha'e ramo hembiguai kunumi va'e oka py omoẽ vy omboty okẽ.

Tamar ma ao iyyva puku va'e py onhemonde, huvixa rajy kuery kunhataĩ'i va'e onhemondea rami.

¹⁹ Ha'e gui tanhimbu ojopy vy omoĩ oakã re, omondoropa oao iyyva puku va'e onhemondea, ha'e vy oakã re opo omoĩ reve ojepe'a. Ojae'o atã ovy.

²⁰ Ha'e gui ikyvy Absalão ju oexa vy aipoe'i ixupe:

— Ndekyvy Amnom teve oĩ ra'e ndereve? Ma'ẽ xereindy, ekyrirĩ ma'vy. Ndekyvy ranga oiko. Ndepy'a vai eme ha'e nungakue re — he'i. Ha'e rami rire Tamar iporiau vaipa reve okyvy Absalão ro py ju oiko.

²¹ Huvixa Davi ha'e nunga ha'e javi oendu vy ivai.

²² Ha'e rã Absalão ma guyke'y Amnom reve nda'ijayvu porãĩ neĩ nda'ijayvu vai guive, gueindy Tamar re onhea'ã reiague re.

Guyke'y Amnom Absalão ojuka ukaague

²³ Mokoĩ ma'etỹa ma oaxa rire Absalão ojaya oikovy guymba kuery vexa'i rague Baal-Hazor py,

Efraim katy'i oĩ va'e py. Ha'e vy Absalão oenoĩ uka huvixa ra'y kuery ha'e javi ha'e py ou aguã.

²⁴ Ha'e vy huvixaa py Absalão oo vy aipoe'i ixupe:

— Ma'ẽ, xee nerembiguai ajaya aikovy vexa'i rague. Xeruvixa, ajerure reo aguã nerembiguai kuery reve.

²⁵ Ha'e rami teĩ huvixa ombovai:

— Any xera'y, ndorooi 'rã jojavi, ndevy pe mba'emo oata e'ỹ aguã — he'i. Ta'y Absalão ogueraaxea rami ijayvu tema va'eri ndooxei. Ha'e rami teĩ ogueroayvu porã.

²⁶ Ha'e rami rã Absalão aipoe'i:

— Ndee ndereoxei teĩ xeryke'y Amnom ri jepe emondouka orereve.

Huvixa oporandu:

— Mba'erã tu ha'e oo 'rã ndereve? — he'i ramo

²⁷ Absalão onhea'ã rei tema. Ha'e ramo huvixa omondouka nho Amnom, gua'y kuery ha'e javive reve.

²⁸ Ha'e gui Absalão ma guembiguai kunumigue pe ijayvu vy aipoe'i:

— Peikuaa pota rei ke. Amnom vinho gui oka'u vaipa ma vy ovy'a rei jave pendeivy “Pejuka ke Amnom” ha'e ramo pejuka. Pekyje eme. Xee e'ỹ ri ty'y ha'e rami ajapo uka? — he'i.

²⁹ Ha'e rami rã Absalão rembiguai kunumigue Amnom re ojapo okuapy Absalão ojapo ukaague. Ha'e ramo huvixa ra'y kuery ikuai va'e oexa vy opu'ãmba vy peteĩ-teĩ guymba áry oĩ vy onhamba.

³⁰ Ha'e kuery tape tape rupi teri oo reve ayvu mombe'ua ovaẽ Davi-a py aipoe'i va'e:

— Xeruvixa, Absalão tu ndera'y kuery ha'e javive ma ojukapa, neĩ peteĩve ndopytai — he'i.

³¹ Ha'e rami rã huvixa opu'ã vy omondoro oao, ha'e ho'a yvy rupi. Hembiguai kuery hexeve ikuai va'e ha'e javi avi omondoro oao.

³² Davi ryvy Siméia ra'y Jonadabe oĩ avi. Ha'e va'e ombovai vy aipoe'i:

— Xeruvixa, exa'ã eme ndera'y kuery ha'e javi ojupapaa rami, Amnom anho'i omano. Mba'eta Absalão ma gueindy Tamar re Amnom onhea'ã reia ára guive ha'e rami aguã ae onhembopy'a va'ekue.

³³ Ha'e nunga rupi aỹ xeruvixa, erovia eme ha'e rami ete, ndera'y kuery omanombaa rami e'ỹ. Mba'eta Amnom anho'i ko omano — he'i.

³⁴ Ha'e gui Absalão ma ojava ma ra'e.

Ha'e gui tembiguai oikuaa pota ho'amy va'e ma guakykue katy tape oĩ va'e re oma'ẽ vy oexa yvy'ã katy gui heta oguejy jekuaa jogueruvy va'e.

³⁵ Ha'e ramo Jonadabe aipoe'i huvixa pe:

— Xeruvixa, pee ma ou jekuaa ndera'y kuery. Xee nerembiguai xeayvuague rami ae oiko ra'e — he'i.

³⁶ Ha'e va'e ijayvupa ramove'i huvixa ra'y kuery ovaẽmba okuapy. Ha'e vy onhendu ratã reve ojae'o okuapy. Ha'e rã huvixa ha'e hembiguai kuery ha'e javive avi ojae'o raxa okuapy.

Talmai rekoa katy Absalão ojavaague

³⁷ Ha'e rã Absalão ma ojava vy oo Gesur pygua huvixa Amiúde ra'y Talmai rekoa katy. Ha'e rã Davi ma ojae'o tema gua'y re ko'ẽ nhavõ.

³⁸ Ha'e rami vy Absalão ojava vy oo Gesur katy. Ha'e py ma mboapy ma'etỹa peve oiko.

³⁹ Ha'e ramo ma Davi opytu'u Absalão oekaa gui, mba'eta ipy'a porã ju ma Amnom omanoague gui.

14

Jerusalém tetã katy Absalão ojevy juague

¹ Ha'e gui huvixa opy'a py oexa nga'u tema gua'y Absalão. Ha'e nunga Zeruia pi'a Joabe oikuaa vy
² ogueru ruka peteĩ kunha hi'arandu va'e Tecoa tetã gui. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Ejexa uka iporiau vaipa va'e rami, emoĩ ao ndeporiaua pygua, enhemoatyrõ eme azeite py, ha'e enhemoingo omano va'ekue re are ma iporiau oikovy va'e rami.

³ Ejexa uka ha'e rami huvixa pe, ha'e ndeayvu hexeve aipoa'eague rupi anho — he'i. Ha'e vy Joabe omombe'u ijayvu aguã.

⁴ Ha'e gui huvixa pe Tecoa pygua kunha ojexa uka vy ojero'a reve oĩ guenapy'ã re, ngova yvy re omovaẽ reve. Ha'e vy aipoe'i:

— Xeruvixa, xepytyvõ ke!

⁵ Huvixa oporandu:

— Mba'e ha'vy rereko?

Ombovai:

— Aikore! Xee nerembiguai ma kunha imeve'ỹ va'e aiko xeme omano rire.

⁶ Xee areko va'ekue mokoĩ xepi'a. Ha'e kuery ma jomeme joguero'a mba'ety py. Imboja'oarã nda'ipoai rã peteĩ ma guyke'y oipyxo vy ojuka.

⁷ Ha'e ramo xeretarã kuery ha'e javi opu'ãmba okuapy xee nerembiguai rovai, ha'e vy aipoe'i okuapy xevy: “Emboaxa na orepo py guyke'y jukaare, rojuka aguã omano va'ekue rekovia, ha'e rami vy romomba aguã ndee rire nemba'ekue jopyarã”, he'i okuapy. Ha'e rami vy 'rã ha'e kuery ombogue tapyĩ opa vygua areko va'ekue, ha'e

xeme rery voi, ta'ykue yvy re ndoikovevei aguã rami — he'i.

⁸ Kunha va'e pe huvixa ombovai:

— Tereo ndero katy. Ha'e rã xee ajapo 'rã ndeayvuague — he'i.

⁹ Tecoa pygua kunha aipoe'ive ju huvixa pe:

— Ha'e gui xeruvixa, tove xere ha'e xeru ro pygua kuery re toĩ ha'e nungakue re ropaga aguã. Ha'e rã ndee xeruvixa, tenda repenaaty py reĩ va'e re toĩ eme.

¹⁰ Huvixa ombovai:

— Nderovai ijayvuave ri ramo eru xea py. Ha'e ramo nanemoangekovei 'rã — he'i.

¹¹ Kunha va'e aipoe'i:

— Ha'e rami rã xeruvixa, eura ke SENHOR Nderuete rery rupi, ojepyxe vy ou va'e kuery ojuka e'ỹ aguã xepi'a jouguy omoẽague re.

Ombovai:

— Anhetẽ ete SENHOR oikove va'e rupi aura vy aipoa'e: Neĩ peteĩ'i ma voi ndepi'a'a ndo'a rivei 'rã yvy py — he'i.

¹² Ha'e gui ma kunha va'e aipoe'i:

— Xeruvixa, tove xee nerembiguai tamombe'uve'i ju peteĩ ayvu ndevy.

Ombovai:

— Emombe'u tema — he'i.

¹³ Kunha va'e ijayvuve tema:

— Mba'e re tu ndee ha'e rami e'ỹ renhembopy'a Nhanderuete pegua kuery rovai reiko aguã? Mba'eta xeruvixa, ha'e rami ndeayvua rami vy ndee ae renhembopaga uka, mba'eta ndee voi ndereru ruka jevyxei ndera'y amboae yvy katy remondouka va'ekue.

¹⁴ Mba'eta nhande kuery ma nhamano 'rãe, yvy py yv onhoẽ mbyre nanhamboyru kuaaveia rami. Ha'e rã Nhanderuete ma nanhandejuka rivei 'rã, ha'e rami 'rãgue py onhembopy'a 'rã henonde gui omondouka pyre mombyry riaa ikuai e'ỹ aguã re.

¹⁵ Aỹ ma xeruvixa, pova'e ayvu rupi ndereve xeyvvy vy ae aju, heta va'e kuery xemongyje ramo. Ha'e ramo xee nerembiguai aipoa'e: “Xeyvvy 'rã huvixa reve. Xapy'a rei rã ha'e ojapo 'rã xeyvva”, ha'e vy aju.

¹⁶ Mba'eta ndee xeruvixa, xee nerembiguai re reikuaa pota 'rã avakue po gui xerepy aguã, xee ha'e xepi'a rekove ha'e kuery oipe'a e'ỹ aguã, Nhanderuete mba'emo ome'ẽ rã rojopy e'ỹ aguã rami.

¹⁷ Xee nerembiguai teĩgue ju aipoa'e ta: Aỹ xeruvixa, ndeayvu ke aiko porã ju aguã rami. Mba'eta ndee ma Nhanderuete guigua anjo rami reikuaa va'e mba'emo porã ha'e mba'emo vai. Ha'e SENHOR Nderuete oiko 'rã ndereve — he'i.

¹⁸ Ha'e ramo huvixa ombovai vy aipoe'i kunha va'e pe:

— Ajerure renhenhomi e'ỹ aguã ndevy aporandu taa re.

Kunha va'e ombovai:

— Ndeayvu ha'vy, xeruvixa — he'i.

¹⁹ Huvixa aipoe'i:

— Joabe e'ỹ teve ndereve ijayvu va'ekue pova'e ha'e javi rupi ndeayvu aguã?

Kunha va'e ombovai:

— Anhetẽ ete xeruvixa, nderekove rupi aura vy aipoa'e: Ndeayvua gui mava'eve ojepe'a aguã nda'evei, oiporu kuaa regua katy neĩ oiporu kuaa e'ỹa katy. Mba'eta anhetẽ nerembiguai Joabe ae

ri xembou ra'e pova'e ayvu ha'e javi rupi xeayvu aguã.

²⁰ Ha'ekue rami ve'ỹ reiko aguã ae ri nerembiguai Joabe ojapo uka ha'e rami. Ha'e rami teĩ xeruvixa, Nhanderuite guigua anjo rami ne'arandu va'e vy yvy jave re oiko va'e teĩ reikuaapa 'rã — he'i.

²¹ Ha'e gui ma Joabe pe ju huvixa aipoe'i:

— Aendu ma rejerure ukaa. Tereo ha'vy, eru kunumi Absalão — he'i.

²² Ha'e ramo Joabe ojero'a vy guenapy'ã re oĩ ngova yvy re omovaẽ peve. Ha'e vy huvixa ogueroayvu porã vy aipoe'i:

— Aỹ ma xeruvixa, aikuaa ma ndee xejou porãa, xee nerembiguai ajerure ukaague rejapo rire — he'i.

²³ Ha'e rami vy Joabe opu'ã vy oo Gesur katy. Ha'e vy Jerusalém py ju ogueru Absalão.

²⁴ Ha'e rami rã huvixa aipoe'i:

— Tojevny ju ngoo py xerova oexa e'ỹ re — he'i ramo Absalão ngoo py ae ojevny huvixa rova oexa e'ỹ re.

Absalão iporãa re ijayvuague

²⁵ Israel ha'e javi rupi amboae nda'ipoi Absalão rami ojou porãmby. Ipy guive ijapyte peve noĩ ivaikuea.

²⁶ Hi'a ma ma'etỹa opaa nhavõ ojayaa vy ipoyia oexaa rã dois quilos raxa'i 'rã, mba'emo opejaa huvixa oiporu uka va'e rami.

²⁷ Oiko avi ta'y mboapy ha'e peteĩ'i tajy, Tamar hery va'e. Ha'e va'e kunha ma jaexa rã iporã ete va'e.

Davi oĩa py Absalão ooague

²⁸ Mokoĩ ma'etỹ re ma huvixa rova oexa e'ỹ re Jerusalém py Absalão oiko vy

²⁹ oenoĩ uka Joabe, huvixaa py omondouka aguã teĩ ha'e ndouxei. Peteĩgue ju oenoĩ uka teĩ ha'e ndouxei.

³⁰ Ha'e ramo aipoe'i guembiguai kuery pe:

— Ma'ẽ, pee py ma Joabe mba'ety itui xemba'ety re oje'a va'e, cevada onhotỹague. Tapeo peapy — he'i ramo Absalão rembiguai kuery oapy imba'ety.

³¹ Ha'e rami rã Joabe opu'ã vy oo Absalão ro py. Ha'e vy aipoe'i:

— Mba'e re tu nerembiguai kuery oapy ri xemba'ety?

³² Absalão ombovai:

— Roenoĩ uka vy aipoa'e va'ekue: “Eju apy, huvixaa py romondouka aguã, po rami xeyavu remombe'u aguã: ‘Mba'erã tu aju raka'e Gesur tetã aikoague gui? Ha'eveve 'rãgue ha'e py ae aiko va'e rire', 're aguã.” Aỹ ma xee aexaxe huvixa rova. Xapy'a rei xee ri ajevavy ramo ma taxejuka — he'i Joabe pe.

³³ Ha'e ramo huvixaa py Joabe oo vy omombe'upa. Ha'e ramo mae huvixa oenoĩ uka Absalão. Ha'e ramo ou vy ojexa uka huvixa renonde, ngova yvy re omovaẽ reve. Ha'e ramo huvixa oayvupa.

15

Absalão opu'ã rei ramo Davi kuery onham-baague

¹ Ha'e va'e rire ma Absalão ojeupe ae ojou pe-teĩ karóxa, kavaju kuery ha'e cinqüenta avakue henonde oo va'erã.*

² Ha'e rami vy aje'ive'i reve Absalão ovy vy opyta 'rã ho'amy tetã kora rokẽ py. Ha'e ramo avakue huvixaa katy mba'emo re oikuaa pota uka vy oo va'e ha'e javi pe Absalão aipoe'i 'rã: “Mava'e tetã guigua tu ndee?” he'i rã ombovai vy “Israel regua ae ri xee nerembiguai aiko” he'i

³ ramo ma Absalão aipoe'ive ju 'rã ixupe: “Ma'ẽ, reikuaa pota ukaa va'e ma ha'evea ramigua, ha'evea rami meme. Ha'e rami teĩ huvixa ma avave rei nomoĩ oendu va'erã”, he'i 'rã.

⁴ Absalão aipoe'ive ju 'rã: “Aikore! Yvy re opena va'etyrã xemoña va'e rire, avakue mba'emo re oikuaa pota uka vy, e'ỹ vy ojerure aguã xea py ou ramo ha'e kuery re ajapo 'rãgue ha'evea ramigua meme!” he'i 'rã.

⁵ Ha'e rami ae avi henonde amongue ou vy henonde yvy py ojero'a ta ramo ha'e okuave'ẽ vy omopu'ã ju 'rã oayvupa reve.

⁶ Ha'e rami py Absalão ojapo Israel kuery huvixaa katy mba'emo re oikuaa pota uka vy oo va'e ha'e javi re. Ha'e rami vy ojee meme oguerovapa avakue Israel kuery kuraxõ.

⁷ Irundy ma'etỹ opaa py ma Absalão aipoe'i huvixa pe:

— Tove Hebróm tetã katy taa SENHOR pe anhemboayvugue ajapo aguã.

⁸ Mba'eta Síria re Gesur tekoa py teri aiko jave xee nerembiguai anhemboayvu vy aipoa'e va'ekue:

---

* **15:1** Israel pygua huvixa kuery gui Absalão ranhe guendarã karóxa ojou raka'e. Opa mba'e ojapo huvixarã onhemoingo aguã.

“Xapy'a rei Jerusalém katy ajevvy aguã rami SENHOR xeapo ri ramo ambojerovia 'rã”, ha'e rire.

⁹ Huvixa ombovai:

— Tereo porã ke — he'i. Ha'e ramo opuã vy Hebrom katy oo.

¹⁰ Ha'e rami avi Absalão nhemi rupi omondouka ayvu mombe'uarã Israel kuery va'e regua ha'e javi rupi. Ha'e vy aipoe'i:

— Mimby guaxu pu pendu vy aipopeje 'rã: “Absalão ma Hebrom tetã py oĩ nhandervixa”, peje.

¹¹ Jerusalém gui Absalão rupive oje'oi duzentos avakue oenoĩ va'ekue. Ha'e va'e kuery ma oo tema rive, mba'erã paa oikuaa vy e'ỹ.

¹² Absalão mba'emo Nhandervete pe ome'ẽ oikovy jave oenoĩ uka avi Davi mongetaaty Aitofel Gilo tetã py hekoa va'e. Ha'e rami py huvixa rovaigua kuery imbaraveteve oje'oivy, heta-etave tema ou Absalão-a katy guarã.

¹³ Ha'e gui peteĩ ou ayvu mombe'ua Davi pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Israel kuery ha'e javive ko Absalão re anho ovapa — he'i.

¹⁴ Ha'e rami rã Davi aipoe'i Jerusalém py hexevagua avakue ikuai va'e pe:

— Pepuã ke, nhanha, mba'eta Absalão gui ndajaa jepe reguai teve. Pejapura ke jaje'oi pojava, nhandervity xapy'a e'ỹ aguã, ha'e nhande'áry mba'emo vai ogueru reve tetã py ikuai va'e ha'e javi ojukapa e'ỹ aguã kyxe py.

¹⁵ Ha'e ramo huvixa Davi revagua avakue ombovai:

— Ma'ẽ, apy ma nerembiguai orekuai, oreruvixa ojapo uka va'e tema rojapo aguã ae — he'i okuapy.

¹⁶ Ha'e gui huvixa ojepe'a ramo hoo pygua kuery ha'e javi oje'oi hexeve. Va'eri oeja avi dez gua'yxy jevy kuery ngoo re opena va'erã.

¹⁷ Ha'e rami vy heta va'e kuery hupive oje'oi va'e reve huvixa oo rã oo ijapy'i py oĩ va'e py opytapa ranhe.

¹⁸ Ha'e gui hexevegua avakue ha'e javi oaxa henonde katy. Ha'e vy harõa ha'e Gate pygua kuery ha'e javi ju, seiscentos avakue Gate pygua hupive oje'oi va'ekue oaxa jogueravy huvixa renonde.

Itai ojeroviapy oikoa oexa ukaague

¹⁹ Ha'e gui ma huvixa aipoe'i Gate pygua Itai va'e pe:

— Mba'e re tu ndee reoxe avi ore kuery reve? Ejevy ju, epyta penderuvixarã ou va'e reve, mba'eta amboae yvy guigua reiko, ndeyvy gui ae mombyry reiko va'e.

²⁰ Kuee rei revaẽ va'ekue ma nhiã xee rogueraa ta ma avi xerupive aỹ, neĩ xee ma voi ndaikuaai marã katy pa aa aguã va'eri? Ejevy ju, erojevypa avi nderyvy kuery. Tove ndere toĩ Nhanderuede nemboaxya ha'e ojeroviapy oikoa.

²¹ Ha'e ramo Itai ombovai huvixa pe:

— Anhetẽ ete SENHOR oikove va'e rupi, ha'e ndee xeruvixa nderekove rupi avi aura vy aipoa'e: Mamo rã rei ndee xeruvixa reĩa py ae xee nerembiguai aiko avi 'rã, amano e'ỹ vy aikove aguã teĩ — he'i.

²² Ha'e ramo Davi aipoe'i Itai pe:

— Tereo ha'vy, eaxa xerenonde katy — he'i. Ha'e ramo Gate pygua Itai ma hexevegua avakue ha'e javi reve oo, kyrĩgue guive.

²³ Ha'e kuery oo rã ha'e va'e yvy re ikuai va'e oexa vy ojae'o ratã pavẽ.† Ha'e rã ha'e kuery oaxa oje'oivy. Cedrom yakã huvixa voi oaxa, tekoa e'ÿa katy tape oĩ va'e rupi oo vy.

Jerusalém tetã katy ju Zadoque, Abiatar ha'e Husai ombojevyague

²⁴ Oaxa avi sacerdote Abiatar ha'e Zadoque. Ha'e kuery reve oje'oi avi levita kuery SENHOR guexeve guarã ojapo va'ekue ryruru reraa kuery. Ha'e py omboguejy ranhe, tetã gui ha'e kuery ha'e javi oẽ vy oaxapa peve.

²⁵ Ha'e ramo huvixa Davi aipoe'i Zadoque pe:

— Perojevny ju SENHOR ayvu ryruru tetã katy. SENHOR rembiexa rupi xemboaxy ri vy xeapo 'rã ha'e katy ju ajevny aguã rami hyru aexa ju aguã, oĩaty voi.

²⁶ Ha'e rami teĩ xapy'a rei SENHOR xeivy “Xee ndoguerovy'avei”, he'i ramo, ma'ẽ, xee ma apy ha'ã. Tojapo xere ha'e oipotaa rami — he'i.

²⁷ Sacerdote Zadoque pe huvixa aipoe'ive ju:

— Ndee ha'e Abiatar imba'ekuaa va'e vy pejevny porã'i ke tetã katy. Pendereve too porã'i avi pendera'y mokoĩ: ndera'y Aimaás, Abiatar ra'y Jônatas guive.

²⁸ Ma'ẽ, peẽ pemombe'u uka jevny e'ÿa ja xee apyta ranhe 'rã yy oaxaaty tekoa e'ÿa katy oĩ va'e py — he'i.

---

† **15:23** Ha'e kuery ojae'o mba'eta huvixa guetã gui onha ramo (versículo 20).

²⁹ Ha'e ramo Zadoque ha'e Abiatar ma Jerusalém katy ju ogueraa Nhanderujete ayvu ryru. Ha'e py ae opyta.

³⁰ Ha'e gui Davi oguatave ovy vy Oliveiras yvy'ã rupi oẽ ovy ojae'o reve. Oakã ojao'i ha'e ipy rei reve oguata ovy. Hupive oje'oi va'e ha'e javi oakã ojao'i reve meme ojae'o avi jogueravy.

³¹ Ha'e rire Davi pe omombe'ua vy aipo'ea:

— Aitofel voi Absalão reve opyta ndere opu'ã rei va'e kuery mbyte.

Ha'e ramo Davi aipoe'i:

— SENHOR, xee ajerure: ejapo Aitofel o'arandua rupi e'ỹ nhomongeta aguã rami — he'i.†

³² Ha'e gui yvyty apyte áry Davi ovaẽ SENHOR ombojeroviaaty py. Ha'e jave ha'e omaẽ rã peteĩ ovaẽ ovy arquita regua Husai. Ha'e va'e ma oao puku oxoropa va'e py onhemonde reve ou, ha'e oakã re yvy omoĩ reve.

³³ Ixupe Davi aipoe'i:

— Xerupive reo aguã ri reju ramo nda'evei xevy.

³⁴ Ha'eveve 'rã tetã katy rejevvy vy Absalão pe aipo're: “Aỹ ma xeruvixa, xee ma nerembiguai ju 'rã aiko, nderu rembiguai aikoague rami avi. Ha'ekue rami ae 'rã aiko nerembiguai”, 're vy rejapo 'rã Aitofel ijayvu rã Absalão oendu ve'ỹ aguã rami.

³⁵ Ha'e py ndereve ikuai avi 'rã sacerdote kuery Zadoque ha'e Abiatar. Huvixa ro py mba'emo rendu va'ekue ha'e javi 'rã remombe'u uka ha'e kuery pe.

---

† **15:31** Aitofel ma huvixa mongetaaty oiko. Davi mongetaa rupi ranhe oiko, ha'e gui Absalão mongetaa rupi ju (versículo 12).

³⁶ Ta'y kuery avi 'rã ikuai ha'e py: Zadoque ra'y Aimaás ha'e Abiatar ra'y Jônatas. Ha'e kuery pe ma xeremiendurã pemombe'u uka 'rã mba'emo pyau pendu va'ekue ha'e javi — he'i.

³⁷ Ha'e ramo Davi irũ Husai ojevy ju tetã katy. Absalão voi ovaẽ ma avi Jerusalém py.

16

Davi reve Ziba ijayvuague

¹ Ha'e gui Davi ma yvy'ã guy katy ojapyro ovy jave ou jekuaa oiny Mefibosete rembiguai Ziba.* Ha'e va'e ma mokoĩ mymba mburika'i ogueru ombokupe áryguapa va'ekue, ha'e hi'áry duzentos mbojape, ha'e cem xã uva pirukue, cem avi hi'a pyau, ha'e gui peteĩ ryrú vinho.

² Ziba ou rã Davi oexa vy oporandu ixupe:

— Mba'erã tu kova'e nunga reru?

Ziba ombovai:

— Mymba mburika'i ma hi'áry huvixa ro pygua kuery oĩ aguã. Ha'e rã mbojape ha'e mba'emo'a ma kunumigue ho'u va'erã aru. Vinho ma tekoa e'ÿa rupi penekane'õ vy pey'u va'erã — he'i.

³ Ha'e rã Davi oporanduve ju:

— Ha'vy nderuvixa ra'y, mamó tu opyta?

Ziba ombovai:

— Ha'e ma Jerusalém py ae opyta, mba'eta ojeupe ae “Kova'e ára po xeivy ju 'rã Israel ro pygua kuery omboaxa xeru rekovia xepo'aka aguã”, he'i vy.

⁴ Ha'e rami rã Davi aipoe'i Ziba pe:

---

* **16:1** Ziba ma Saul rembiguai ranhe oiko, ha'e gui Jônatas ra'ykue Mefibosete rembiguai ju (2 Samuel 9.9-10).

— Mefibosete oguereko va'ekue-'ekue ma ame'ẽmba ndevy.†

Ziba ombovai:

— Xeruvixa, xee ajero'a romboete vy. Taxemboaxy nerenonde — he'i Davi pe.

Davi re Simei ijayvu vaiague

⁵ Ha'e gui Baurim tekoa py huvixa Davi ovaẽ vy oma'ẽ rã peteĩ ovaexĩ jogueruvy Saul ro pygua kuery regua Simei hery va'e, Gera ra'y. Ha'e va'e ovaexĩ vy ijayvu vai ouvy hexe.

⁶ Davi re ita omombo ouvy, hembiguai kuery re guive, Davi revegua ha'e hembiguai xondaro kuery ooa yke jovaive rupi oje'oi oiny va'eri.

⁷ Simei ijayvu vai vy aipoe'i:

— Tereo apy gui, tereo ke, ndee ava tuguy moẽaty, nhe'ẽ vai ra'y.

⁸ Aỹ Nhanderuete nembopaga ma Saul ro pygua kuery ruguy omoẽague re, hekovia ndee nhemi rupi reĩ rire. Ha'e rami teĩ ndera'y Absalão po py ju SENHOR omboaxa. Ma'ẽ, aỹ ma rexĩmba reia rupi reiko, ava tuguy moẽaty reiko vy — he'i.

⁹ Ha'e rami rã Zerua pi'a Abisai aipoe'i Davi pe:

— Xeruvixa, mba'e re tu peva'e jagua re'õgue ijayvu vai ri ndere? Tove taaxa apy gui akã'o agua.

¹⁰ Huvixa ombovai:

— Mba'e tu xee areko peẽ Zerua pi'a kuery reve? Tove ri ta'ijayvu vai. Mba'eta xapy'a rei SENHOR ae ixupe ijayvu vy “Ndeayvu vai Davi pe”, he'i raka'e. Ha'e rami ri ramo mava'e tu “Mba'e re

† 16:4 Ziba pe Davi omboaxa mba'emo Mefibosete oguereko va'ekue, mba'eta ixupe Ziba ijapu vy Absalão re Mefibosete oague rami omombe'u ramo. Ha'e rã Mefibosete ma ndooi (2 Samuel 19.24-30).

tu ha'e rami ete rejapo?" he'i aguã ha'eve ta? — he'i.

¹¹ Davi aipoe'ive ju Abisai ha'e guembiguai kuery ha'e javive pe:

— Ne'exa, xera'y ae teĩ xejukaxe aỹ, ha'e rami peva'e Benjamim regua katuve ma. Tove ta'ijayvu vai, mba'eta SENHOR ae ojapo uka ha'e rami.

¹² Xapy'a rei SENHOR oma'ẽ 'rã xee ajexavaia re. Ha'e rami ri vy mba'emo porã anho 'rã SENHOR ome'ẽ xevy kova'e ára ayvu vaiague rekovia — he'i.

¹³ Ha'e gui ma oguatave oje'oivy, Davi ha'e ixupegua avakue reve. Ijyke rupi Simeí voi oo avi oiny yvy'ã pukukuea rupi. Ijayvu vai tema ovy, ita ha'e yvy guive omombo ovy hexe.

¹⁴ Ha'e gui huvixa ha'e hupive oguata va'e kuery reve ma ikangypakue ovaẽ oje'oivy Jordão yakã rembe re. Ha'e py ma ikane'õgua ranhe okuapy.

Absalão pegua oikoa rami Husai ombotavya rupi onhemombe'uague

¹⁵ Ha'e gui Jerusalém tetã py Absalão kuery ovaẽmba okuapy ixupegua avakue Israel regua ha'e javi reve. Ha'e kuery reve ou avi Aitofel.

¹⁶ Ha'e gui Davi irũ Husai arquita va'e voi ojexa uka avi Absalão pe. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Toikove huvixa, toikove huvixa!

¹⁷ Ha'e rã Absalão aipoe'i Husai pe:

— Ha'e rami ae teve rexa uka neirũ Davi pe reikoa? Mba'e re tu ndereoi neirũ rupive?

¹⁸ Husai ombovai:

— Any ri. Xee apyta 'rã hekovia SENHOR omoĩ va'ekue reve. Kova'e kuery Israel pygua avakue

ha'e javi oiporavo va'ekue reve xee voi aiko 'rã, hexeve ae 'rã.

¹⁹ Mba'eta mava'e pe 'rã tu aiko aguã ha'eve? Ndee ta'y pe e'ỹ ri ty'y? Nderu rembiguai aikoague rami ae ndevy ju 'rã aiko xee — he'i.

Davi ra'yxy jevy kuery reve Absalão onhenoaague

²⁰ Ha'e gui ma Absalão aipoe'i Aitofel pe:

— Oremongeta na mba'e nunga pa rojapo aguã.

²¹ Aitofel ombovai Absalão pe:

— Nderu ra'yxy jevy kuery oeja ovy ngoo re opena va'erã. Enheno ha'vy ha'e kuery reve. Ha'e ramo nderu reve joe napendea'eveia Israel kuery ha'e javi oikuaa ramo nderevegua kuery ipy'a guaxuve 'rã okuapy — he'i.

²² Ha'e gui ma oo áry ojapo okuapy peteĩ oo'i Absalão oĩ aguã. Ha'e ramo ha'e py, Israel kuery pavẽ oexaa py onhenoaague nguú ra'yxy jevy kuery reve.

²³ Ha'e va'e jave Aitofel nhomongeta 'rã Nhan-deruete pe oporandua rã ombovaia rami avi. Ha'e rami ae tema Aitofel ijayvu nhomongeta vy, Davi omongetaague rami ae avi omongeta Absalão.

17

Aitofel ha'e gui Husai ju omongetaague

¹ Aitofel aipoe'ive ju Absalão pe:

— Tove taiporavo doze mil avakue. Ha'e vy Davi rakykue aa 'rã kova'e pyavyve.

² Hexe apu'ã 'rã ikane'õ ha'e ikangypa rei jave. Amondyipa 'rã. Ha'e rã hexeve ikuai va'ekue onhamba 'rã. Huvixa anho'i 'rã ajuka.

³ Ha'e kuery ajapo 'rã ndere oupa ju aguã rami meme. Mba'eta ha'e kuery ha'e javi ojevypa 'rã, peteĩ'i ava rejukaxea rami rejuka uka rire. Ha'e rami vy ikuai porãmba 'rã — he'i.

⁴ Ha'e rami ijayvu rã Absalão ha'e Israel regua nhomongeta va'ety kuery ha'e javi oendu vy ojou porã rei okuapy.

⁵ Ha'e rami teĩ Absalão aipoe'ive ju:

— Penoĩ ta'vy arquita regua Husai ju, nhaendu aguã ha'e pa mba'e he'i ra'e — he'i.

⁶ Absalão-a py Husai ovaẽ ramo aipoe'i ixupe:

— Ha'e rami Aitofel ijayvu ange. Ha'eve 'rã pa ijayvua rami jajapo aguã? Ha'e rami e'ỹ vy ndee ju ke ndeayvu.

⁷ Husai ombovai Absalão pe:

— Aitofel ange ijayvuague ma ha'eve va'e'ỹ — he'i.

⁸ Husai aipoe'ive ju:

— Reikuaa porã nderu ha'e avakue hexeve ikuai va'e reko, reikuaa avi ha'e kuery ipy'a guaxukueve ikuaia, ha'e urso kunha ka'aguy rupi gua'y kuery omokanhy va'e rami ipoxy va'e memea. Nderu voi joe opuã va'ety vy pyávy teĩ ndopytai 'rã ojeupegua kuery reve.

⁹ Ne'exa, aỹ ma ha'e oma'ẽ mbegue 'rã peteĩ itakua gui, e'ỹ vy amboae henda py. Ha'e gui jypy'i hexe pepu'ãa py ndevyguá kuery amongue oitya ri ramo ha'e nunga oendu va'e rei ijayvu vy “Absalão rupi ou va'ekue oitypaa ra'e” he'i 'rã.

¹⁰ Ha'e rami rã ma avakue ipy'a guaxukueve voi okyjepa rei 'rã, xivi rami ipy'a guaxu va'e teĩ. Mba'eta Israel kuery pavẽ oikuaa nderu ma joe

opu'ãa py ipo'akave va'ety ae, ha'e hexevegua avakue voi ipy'a guaxukueve memea.

¹¹ Xee ma po rami romongeta: Emboatypa pojava ndejeupe Israel kuery ha'e javi, Dã guive Berseba peve ikuai va'e, ye'ẽ rembe re ita ku'i ikuai rami mbovy rei e'ỹ ikuai va'e. Ha'e vy ndee ae 'rã reraa henoiny ha'e kuery mbyte rupi.

¹² Ha'e vy ma Davi re jaje'oi 'rã mamõ rã rei õã py, ha'e vy jajopy xapy'a 'rã, yxapy minha yvy re ho'aa rami. Ha'e ramo ndoikovevei 'rã, hexevegua avakue voi ndokuavei 'rã teĩve.

¹³ Xapy'a rei amongue tetã py ha'e onhemi ramo ma ha'e katy Israel kuery ha'e javi 'rã ogueraa ixã. Ha'e vy jaitypa 'rã heravy yakã katy, õague py neĩ peteĩ'i ita ra'y'i voi nda'ipovei peve — he'i.

¹⁴ Ha'e rami rã Absalão ha'e Israel pygua avakue aipoe'i okuapy:

— Aitofel ijayvuague gui ma arquita regua Husai ijayvua ha'eveve — he'i okuapy, mba'eta SENHOR ae ojapo Aitofel ijayvua oendu rivepa aguã rami, Absalão kuery áry mba'emo vai ombouxe vy.

¹⁵ Ha'e gui ma Husai aipoe'i sacerdote kuery Zadoque ha'e Abiatar pe:

— Aitofel ma ha'e rami omongeta kuri Absalão ha'e Israel regua nhomongeta va'ety kuery. Ha'e rã xee ma amboae rami amongeta.

¹⁶ Aỹ pemondouka pojava ha'vy Davi pe ayvu mombe'uarã aipoe'i aguã: “Epyta eme kova'e pytũ yy oaxaaty tekoa e'ỹa katy õĩ va'e py. Ha'e rami 'rãgue py eaxa pojava hovaigua re, huvixa ojukaa e'ỹ aguã, hexeve ikuai va'e kuery reve”, peje uka — he'i.

¹⁷ Ha'e jave ma Jônatas ha'e Aimaás ma En-Rogel katy'i oĩ, tetã py ha'e kuery ovaẽ rã oexaa e'ỹ aguã. Ha'e gui ha'e kuery pe peteĩ tembiguai kunha'i omombe'u ha'e nunga, Davi pe ju ha'e kuery omombe'u aguã.

¹⁸ Ha'e rami teĩ peteĩ kunumi va'e oexa nho vy ou Absalão pe omombe'u. Ha'e rã mokoĩve ma ojapura reve jogueraa vyvoi vy peteĩ ava ro py ovaẽ, Baurim tekoa py. Ha'e va'e roka py oĩ peteĩ ykua ojo'o pyre. Ha'e va'e py ha'e kuery oguejy jogueravy.

¹⁹ Ykua mbotya hoo va'e ra'yxy ogueru vy omoĩ hi'áry. Imbotya áry ju mba'emo ra'yĩgue onhoẽ. Ha'e rami rã mava'eve ndoikuaai.

²⁰ Ha'e va'e oo py Absalão rembiguai kuery ovaẽ vy aipoe'i okuapy kunha va'e pe:

— Mamo tu ikuai Aimaás ha'e Jônatas?

Kunha va'e ombovai:

— Ha'e kuery oaxapa ae ma yy oaxaaty — he'i. Ha'e ramo ha'e kuery oeka teĩ ndojoui vy ojevypa ju Jerusalém katy.

²¹ Ha'e kuery oje'oi ramove ykua gui oẽ mokoĩve. Ha'e rami vy oo vy omombe'u Davi pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Pepu'ã ke, peaxapa pojava yy rovai re, mba'eta ha'e rami Aitofel ijayvu penderovai — he'i.

²² Ha'e rami rã Davi ha'e hexevegua kuery ha'e javi oaxapa Jordão yakã. Ko'ẽmba ma jave takykue re neĩ teĩ'i voi nda'ipoi Jordão oaxa e'ỹ va'e.

²³ Ha'e gui Aitofel ma nhomongetaague rami e'ỹ ikuaia rã oexa vy ombokupe árygua guymba mburika'i, ha'e oĩ vy oo tetã py ngoo oĩ va'e py.

Mba'emo omoĩmba porã ma vy ha'e ae oo oje-jyryvipy. Omano ramo onhono porãa tuu rupa yvýry.

²⁴ Ha'e gui Davi kuery ma Maanaim py ovaẽ. Absalão kuery voi Jordão yakã oaxapa, avakue Israel kuery hexeve ikuai va'e reve.

²⁵ Ha'e vy xondaro kuery ruvixa Joabe rekovia ma Absalão omoĩ Amasa. Ha'e va'e ma Ismael guigua Itra ra'y, Naás rajy Abigail pi'a. Abigail ma Joabe xy Zeruia kypy'y.

²⁶ Ha'e rami vy Israel kuery Absalão reve ijatypa okuapy Gileade vvy re.

Absalão revegua xondaro kuery re Davi revegua kuery ipo'aka okuapyague

²⁷ Maanaim py Davi kuery ovaẽ ma ramo ovaexĩ jogueruvy pova'e kuery: Amom kuery va'e regua Rabá pygua Naás ra'y Sobi, ha'e gui Lo-Debar pygua Amiel ra'y Maquir, ha'e gui Rogelim pygua gileadita regua Barzilai avi.

²⁸ Ha'e va'e kuery ma Davi oĩa py ogueru tupa, hy'a, hyru nhae'ũ guigua, trigo, cevada, mba'emo ku'ikue, ha'yĩgue maimbe, ei retã, kumanda pe'i,

²⁹ ei, kamby kekue, vexa'i kuery ha'e gui queijo vaka guigua. Ha'e nunga oguerupa Davi ha'e hexeve ikuai va'e pe ho'u va'erã, mba'eta aipoe'i okuapy: “Kova'e kuery ma tekoa e'ỹa rupi ikuaia py inhembyayi, ikane'õ ha'e ije'yuvei guive” he'i vy.

18

¹ Davi guexevegua kuery oipapa vy ha'e kuery ruvixarã omoĩ mil e'ỹ vy cem re opena va'erã.

² Ha'e gui mboapy henda py omboja'o vy omondoukapa ju: peteĩ aty ma Joabe ogueraa, amboae aty ma Zeruia pi'a Abisai ogueraa, ha'e rã amboae aty ma Gate pygua Itai ogueraa. Huvixa aipoe'i ha'e kuery pe:

— Xee voi aa 'rã peẽ kuery reve.

³ Ha'e rã ha'e kuery ombovai:

— Ndee ma ndereoi 'rã. Xapy'a rei nhanderovaigua kuery oremonha vy orere ha'e kuery nopenai 'rã, neĩ mbyte rupi peve ore romano teĩ ae ma, mba'eta ore kuery va'e regua dez mil ikuai va'e gui ndee anho'i teĩ revareve va'e. Ha'eveve ndee orerepy aguã rami reiko aguã, tetã py reĩa gui ae — he'i okuapy.

⁴ Davi ju aipoe'i ha'e kuery pe:

— Peẽ kuery peipotaa rami ha'vy xee aiko 'rã — he'i. Ha'e rami rã tetã kora rokẽ yvýry huvixa hi'aĩ jave ixupegua kuery ha'e javi oẽ jogueravy cem ha'e mil ma voi-voi.

⁵ Ha'e gui ma Joabe, Abisai ha'e Itai pe ju Davi ijayvu. Ha'e vy aipoe'i:

— Xere pema'ẽ vy pereko porã'i xera'y Absalão — he'i. Amboae kuery ha'e javi oendu okuapy xondaro ruvixa kuery pe huvixa gua'y Absalão re opena porã uka rã.

⁶ Ha'e gui ma ha'e javi oje'oi tetã rovai rupi, Israel kuery reve joguero'a aguã. Efraim regua ka'aguy rupi joe opu'ã okuapy.

⁷ Ha'e py ma Davi rembiguai kuery oitypa Israel kuery. Ha'e va'e ára ho'a reta, vinte mil avakue ojukaa py.

⁸ Mba'eta joe opu'ã va'e kuery oaĩmba oje'oivy ha'e va'e yvy ha'e javi rupi. Ha'e va'e ára kyxe py ojukaa gui okanhy retave ka'aguy re ikuaia py rive.

Absalão omanoague

⁹ Absalão ma mburika áry oo oiny vy nhovaexĩ Davi rembiguai avakue reve. Hymba mburika ma peteĩ yvyra carvalho hi'aĩ va'e rakã guy rupi oaxa ovy jave Absalão akã ipija oiny yvyra rakãmbý py, ha'e vy ovava oiny yvate katy gui yvy katy. Hymba mburika ma oaxa tema ovy.

¹⁰ Peteĩ ava ha'e nunga oexa vy oo omombe'u Joabe pe. Ha'e vy

— Absalão ma yvyra carvalho rakã re ovava oiny — he'i.

¹¹ Ha'e rã Joabe aipoe'i ava imombe'uare pe:

— Rexa va'eri mba'e re tu nderejukai ha'e pyve, ha'e reity 'rãgue inony yvy rupi? Ha'e rami reiko va'e rire ma ndevy ame'ẽ 'rãgue dez hatã'i va'e prata guigua ha'e peteĩ ku'akuaa — he'i.

¹² Ha'e ramo ava va'e aipoe'i Joabe pe:

— Xepo py mil hatã'i va'e prata guigua reme'ẽ teĩ xee ma nakuave'ẽi 'rã huvixa ra'y rovai, mba'eta roendu porã ange huvixa ndevy, Abisai ha'e Itai pe ijayvu ramo, “Pereko porã'i xera'y Absalão”, he'i rã.

¹³ Xapy'a rei xee ma nanhe'ẽ renduia rupi hexe ajapo vai va'e rire huvixa ndoikuaa e'ỹi 'rãgue. Ha'e rami avi ndee eteve voi xejou vai 'rãgue — he'i.

¹⁴ Joabe ombovai:

— Nda'evei ndereve ha'ã rive aguã — he'i vyve mboapy hu'y ogueraa vy oipyxo Absalão kuraxõ

py, oikove teri reve yvyra carvalho rakãmbý re ipija oinya py.

¹⁵ Ha'e gui dez kunumigue Joabe rembiporu reraa va'e kuery ju ombojere okuapy vy ojuka ete'i Absalão.

¹⁶ Ha'e gui ma Joabe mimby guaxu omonhe'ẽ rã ixondaro kuery opytu'upa Israel kuery monhaa gui. Ha'e vy ojevypa, Joabe omombytu'u ramo.

¹⁷ Absalão retekue ogueraa vy omombo ka'aguy re yvykua tuvixa va'e oĩ va'e py, ha'e vy hi'áry omboaty reta ita. Ha'e rã Israel kuery ma peteĩ-teĩ ngoo katy onhamba oje'oivy.

¹⁸ Absalão oikove teri reve omopu'ã va'ekue peteĩ ita ojeupe ae, huvixa rekoa yvyugua py. Mba'eta aipoe'i: “Xee ndarekoi xera'y peteĩ'i ma voi xerery re ima'endu'aa aguã”, he'i. Ha'e rami vy ita re ae omoĩ guery. Ha'e rami rire ha'e va'e pe aỹ peve “Absalão pegua ita” 'ea.

Absalão omano rã Davi ojae'o vaipaague

¹⁹ Ha'e gui Zadoque ra'y Aimaás aipoe'i:

— Tove taa tamombe'u huvixa pe hovaigua kuery po'akaa gui SENHOR ogueraa jepe maague.

²⁰ Ha'e rami teĩ Joabe ombovai:

— Ndee ma neremombe'ui 'rã teve ange mba'emo oiko va'ekue, amboae ára py ha'eve 'rã teĩ, huvixa ra'y ae omano rire — he'i.

²¹ Ha'e gui peteĩ Etiópia pygua hi'aĩ va'e pe ju Joabe aipoe'i:

— Ndee katu tereo emombe'u mba'emo rexa va'ekue — he'i ramo Joabe renonde ojero'a ma vy onha ovy.

²² Ha'e gui Zadoque ra'y Aimaás aipoe'ive ju Joabe pe:

— Ha'e rami teĩ ma tove xee voi taa Etiópia pygua rakykue.

Joabe aipoe'i:

— Mba'erã tu ndee voi renha ta, xera'y? Mba'eta ha'e nunga remombe'ua gui nderejouí 'rã hekovia — he'i.

²³ — Ha'e rami teĩ ae ma xee aanha ta avi — he'i ju Aimaás.

Ixupe Joabe

— Enha ha'vy eovy — he'i ramove Aimaás onha avi ovy tape yvy'ãmbe rupi, ha'e vy onhokuã ovy Etiópia pygua.

²⁴ Tetã jaikea py Davi oguapy oiny mokoĩ okẽ oĩ va'e mbyte py. Peteĩ jopya ojeupi ovy okẽ yke rupi kora oĩ va'e áry. Ha'e vy oma'ẽ vy oexa peteĩ ava ha'e ae'i onha ovy va'e.

²⁵ Ha'e vy jopya ojavukai vy omombe'u huvixa pe. Ha'e rã huvixa ombovai:

— Ha'e ae'i ri ou va'e ma mba'emo porã mombe'uarã 'rã ou — he'i. Ha'e vy ou oiny va'e ovaẽ ovy.

²⁶ Ha'e gui jopya oma'ẽ jevy vy oexa amboae ava onha ovy va'e. Ha'e vy teĩgue ju ojavukai okẽ py oĩ va'e pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Amboae ava ju ha'e ae'i onha jekuaa ovy.

Huvixa ombovai:

— Ha'e rami rã ha'e va'e voi mba'emo porã mombe'uarã 'rã ou — he'i.

²⁷ Aipoe'ive ju jopya:

— Tenonde onha ovy va'e ma ko Zadoque ra'y Aimaás.

Huvixa ombovai:

— Ha'e va'e ma heko porã va'e vy mba'emo porã omombe'u 'rã ouvvy — he'i.

²⁸ Ha'e gui ma Aimaás ovaẽ vy ojapukai huvixa pe:

— Ha'evempa rei! — he'i vy huvixa renonde ojero'a ngova yvy re omovaẽ peve. Ha'e vy aipoe'ive ju:

— Ta'ima'endu'a porãa SENHOR Nderuete re, mba'eta nhandepo py omboaxapa xeruvixa rovai opu'ã va'ekue — he'i.

²⁹ Huvixa oporandu:

— Oiko porã pa xera'y Absalão?

Aimaás ombovai:

— Ha'e rami avi xeruvixa, xee ma nerembiguai Joabe xembou ma jave aexa nhomoanha-anha ha'e hevovo rei va'eri xee ndaikuaai guive mba'e paa — he'i.

³⁰ Huvixa aipoe'i:

— Apy he'ã, earõ ranhe — he'i ramo oarõ ho'amy ha'e py.

³¹ Ha'e gui Etiópiã pygua ju ovaẽ vy aipoe'i:

— Xeruvixa, mba'emo porã aru neremiendurã. Ange ma SENHOR nderepy nderovai opu'ã va'ekue po'akaa gui — he'i.

³² Ha'e ramo huvixa oporandu Etiópiã pygua pe:

— Oiko porã pa xera'y Absalão?

Etiópiã pygua ombovai:

— Xeruvixa, tove ha'e va'e oiko vaiague ramigua toiko nderovaigua kuery ha'e javi re, ndevy ojapo vai aguã opu'ã va'ekue ma guive rã — he'i.

³³ Ha'e rami rã huvixa opy'a py onhenhandu vai ete vy ojepe'a ovy tetã kora rokẽ áry opy ja'o oĩ va'e

py oĩ aguã. Ha'e vy ojae'o. Oguata vy ojevvy-jevvy oikovyva rupi aipoe'i:

— Xera'y Absalão, xera'y, xera'y Absalão! Nderekovia xee amano 'rãgue teĩ, Absalão xera'y, xera'y!

19

Davi pe Joabe ijayvuague

¹ Ha'e gui ma Joabe pe aipo'ea:

— Ma'ẽ, huvixa tu ojae'o rima oikovy gua'y Absalão re ipy'a vaia rupi — 'ea.

² Ha'e rami py ha'e va'e ára ha'e kuery ipo'aka teĩ iporiaupa okuapy, “Huvixa ma gua'y Absalão re ipy'a vai” 'ea ramo.

³ Ha'e va'e árave ha'e kuery nda'evei reve oike ju okuapy tetã py, joe opu'ãa gui oxĩmba rei vy onha va'e rami.

⁴ Huvixa Davi ma oakã ojao'ipa reve ojapukai ratã:

— Xera'y Absalão, Absalão xera'y, xera'y! — he'i oikovy.

⁵ Ha'e ramo Joabe ma huvixa oĩa py oike vy aipoe'i ixupe:

— Aỹ ma rejapo nerembiguai kuery ha'e javi oxĩmba aguã rami, ha'e kuery ange nderekove ogueraa jepe rire teĩ, ha'e ndera'y ha'e nderajy kuery rekove, ha'e ndera'yxy ha'e ndera'yxy jevvy kuery rekove guive.

⁶ Ndee ma nhi'ã reayvu ndere ija'e e'ỹ va'e kuery, ha'e rã nderayvua kuery ma remomboriau rive. Aỹ ma xee aikuaa rã ange Absalão nomanoi, ha'e rã ore kuery ma romanomba va'e rire revy'a 'rãgue.

⁷ Epu'ã ke aỹ, eẽ, ha'e ndeayvu nerembiguai kuery ipy'a porã ju aguã rami. Xee ma Nhanderuete rery rupi aura vy aipoa'e: Aỹ ndeayvu aguã nereẽi ri ramo ndereve neĩ peteĩ'i ava ma voi ndopytavei 'rã kova'e pyávy. Nekunumi guive aỹ peve rejex-avaiaty gui ma ha'e nunga nda'eveive 'rã ndevy — he'i.

⁸ Ha'e rami rã huvixa opu'ã vy oguejy tetã kora rokẽ py oguapy oiny. Ha'e rã heta va'e kuery ha'e javi pe omombe'ua vy

— Ne'exa, huvixa ma okẽ py hiny — 'ea rã ha'e kuery ha'e javi ou vy ojexa uka okuapy huvixa renonde.

Ha'e rã Israel kuery ma onhamba ma voi, peteĩ-teĩ ngoo katy.

⁹ Ha'e rami vy Israel kuery ha'e javi regua joupe-upe ijayvu okuapy, ha'e vy aipoe'i:

— Huvixa ma nhanderovaigua ha'e filisteu kuery po gui nhandereraa jepe va'ekue ri oyvy gui ae onha va'ekue Absalão káuxa.

¹⁰ Ha'e rami teĩ Absalão nhanderuvixarã nhamoĩ va'ekue ma joe opu'ãa py omano. Aỹ ka, mba'e re tu pekyriri ri? Pejapo 'rãgue huvixa ojevvy ju aguã rami.

Jerusalém tetã katy Davi ojevvyague

¹¹ Israel kuery ha'e rami joupe-upe ijayvua omombe'upaa ma huvixa Davi pe. Ha'e ramo huvixa aipoe'i uka sacerdote kuery Zadoque ha'e Abiatar pe:

— Aipopeje ke Judá regua nhomongetaa kuery ikuai va'e pe: “Mba'e re tu peẽ kuery gui amboae kuery ha'e javi ranhe ogueru ju 'rã huvixa hekoa py?”

¹² Peẽ kuery ma xeryvy kuery ae'i, xekãgue ha'e xero'o regua'i ae peïko. Mba'e re tu ha'vy peẽ kuery gui amboae regua kuery ranhe xereru jevy ta?" peje.

¹³ Ha'e gui Amasa pe ma aipopeje: "Ndee nda'u xero'o ha'e xekãgue regua ae'i e'ỹ avi? Xevygua xondaro kuery ruvixa Joabe rekovia ndee romoĩ e'ỹ ramo Nhanderuete taxembopaga ha'e oipotaa rami" peje.

¹⁴ Ha'e rami huvixa ijayvua Judá regua avakue oendu vy peteĩ'i rami ovy'a okuapy opy'a py. Ha'e vy aipoe'i uka okuapy ixupe:

— Oreruvixa, ejevvy ju nerembiguai kuery ha'e javi reve — he'i uka.

¹⁵ Ha'e ramo huvixa ojevvy vy Jordão yakã peve ranhe ovaẽ. Ha'e rã Judá kuery avi Gilgal py oje'oi huvixa reve nhovaexĩ aguã, Jordão yakã ogueroaxa heruvvy aguã.

Davi reve Simei nhovaexĩague

¹⁶ Ha'e gui Gera ra'y Simei, Benjamim regua Baurim pygua va'e ojava ovy vy Judá regua avakue rupive oguejy, huvixa Davi reve nhovaexĩ avi aguã.*

¹⁷ Ha'e va'e reve oo avi mil xondaro kuery Benjamim regua. Saul ro pygua kuery rembiguai Ziba oo avi, gua'y kuery quinze ha'e guembiguai vinte va'e reve. Ha'e kuery jogueraa pojava Jordão yakã py huvixa pe ojexa uka vy.

---

* **19:16** Simei ma Jerusalém gui Davi onha jave ixupe ijayvu vai, ha'e hexe ita omombo va'ekue (2 Samuel 16.5-14).

18 Ha'e rami vy ha'e kuery yy oaxapa huvixa ro pygua kuery ogueroaxa ju heruvy aguã, ha'e ixupe ojapo aguã oipotaa rami rei.

Gera ra'y Simei ma huvixa renonde oĩ gue-napy'ã re, huvixa Jordão yakã oaxa ta ramo.

19 Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Xeruvixa, xembopaga eme ajejavyague re, nema'endu'a eme xee nerembiguai xe'arandu e'ÿa rupi ajapo vaiague re, Jerusalém gui reoa ára. Xeruvixa, nema'endu'ave eme ha'e nungakue re ndepy'a py.

20 Mba'eta xee nerembiguai va'e aÿ anhemombe'upa ajejavyague. Ha'e rami vy ae xeruvixa, José ramymino kuery gui xee ranhe aju rovaexĩ aguã — he'i.

21 Ha'e ramo Zerua pi'a Abisai aipoe'i:

— Simei nomanoi 'rã ri nda'u huvixarã SENHOR omoĩ va'ekue pe ijayvu vaiague re?

22 Ha'e rã Davi ombovai:

— Mba'e tu xee areko peẽ Zerua pi'a kuery reve? Mba'e re tu aÿ penhemoingo xerovaiguarã? Aÿ nda'u Israel regua omano ta? Tyrã pa xee ndaikuaai teve Israel kuery ruvixa ju aĩa? — he'i

23 Ha'e gui Simei pe ju huvixa oura vy

— Ndee neremanoi 'rã — he'i.

Davi reve Mefibosete nhovaexĩague

24 Saul ramymino Mefibosete voi oo huvixa reve nhovaexĩ aguã. Ha'e va'e ma huvixa ooa ára guive ojevy porãa ára peve ndojepyivei, nonhendyva apoi, neĩ oao voi ndojoivei va'ekue.

25 Ha'e gui Jerusalém py huvixa ovaẽ ramo hexeve Mefibosete nhovaexĩ aguã ou ramo huvixa aipoe'i:

— Mefibosete, mba'e re tu ndereoi raka'e xerupive?

²⁶ Ombovai:

— Xeruvixa, xerembiguai xembotavy ramo ndaai. Mba'eta xee nerembiguai aguata porã e'ỹ va'e vy aipoa'e teĩ: “Ambokupe árygua uka 'rã xerymba huvixa rupive aa aguã”, ha'e va'ekue.

²⁷ Ha'e rami teĩ xeruvixa, xerembiguai ma nerenonde ijayvu rei xere.† Ha'e rami avi xeruvixa, ndee ma Nhanderuetea guigua anjo rami reikuaapa va'e. Xerereko ke ndee reipotaa rami.

²⁸ Ha'e gui xeruvixa, ha'evea rami 'rãgue xeru ro py ikuai va'ekue rejuka ukapa va'e rire. Ha'e rami teĩ ndee xereru imoiny nde-mesa py okaru va'e kuery mbyte. Ha'e nunga rupi xeruvixa, nda'evei mba'emo re rive xee ajerure aguã ndevy — he'i.

²⁹ Ha'e rã huvixa ombovai:

— Ha'eve ma. Mba'e re tu ha'e nunga re teri ndeayvu? Xeayvu Ziba reve pemboja'o pendevvy.

³⁰ Mefibosete aipoe'i huvixa pe:

— Ixupe ae topytapa, xeruvixa, ndero py rejeyv porã ma rire.

Davi reve Barzilai nhovaexĩague

³¹ Ha'e gui Gileade pygua Barzilai voi Rogelim gui ou vy huvixa reve oaxa Jordão yakã, yy rovai re peve.

---

† **19:27** Mefibosete ma Saul ra'y Jônatas ra'ykue, hexe Davi opena porãa va'ekue Jônatas re ima'endu'a vy. Hembiguai ma Ziba (9.1-13). Ha'e gui Ziba ma Mefibosete rekokuie ramigua rive omombe'u va'ekue Davi pe, ijyvy ojeupe guarã ae ojopyxe vy (16.1-4).

³² Barzilai ma tuja'i ete, oitenta ma'etỹ ma oguereko va'e. Ha'e ae huvixa kuery pe ome'ẽ va'ekue ho'u va'erã Maanaim py ikuai jave, ava oguerekopa va'e vy.*

³³ Ha'e gui huvixa aipoe'i Barzilai pe:

— Jaa ke xerupive, Jerusalém tetã py xee ame'ẽ 'rã nerembi'urã.

³⁴ Barzilai ombovai huvixa pe:

— Mbovy ára peve teri nda'u aiko 'rã? Nda'evei teve ndee xeruvixa reve aa aguã Jerusalém peve.

³⁵ Oitenta ma'etỹ ma xee areko. Ndaikuaavei ma mba'e nunga pa iporã va'e, ha'e'ỹ vy iporã e'ỹ va'ea voi. Tembi'u ha'u va'e voi naendu kuaavei ma heea, ha'u va'e ha'e ay'u va'e voi. Xee nda'u aendu kuaa teri 'rã avakue ha'e kunhague oporaei rã? Xeruvixa, mba'erã tu xee nerembiguai romoingo eta rei rive ta?

³⁶ Ha'e rami avi xeruvixa, ndereve xee aa 'rã Jordão yakã rovai peve'i. Mba'e re tu ndee remboekovia ta mba'emo porã ndevy ajapoague?

³⁷ Tove xee nerembiguai taa ju, ha'e vy xerekoa py ae amano'i 'rã xeru ha'e ha'i kuery rupa katy'i xenhono porãa aguã. Ha'e rami avi ne'exa, Quimã toĩ nerembiguirã. Xeruvixa, toaxa ha'e ae nderupive, ha'e rã rereko 'rã reipotaa rami — he'i.

³⁸ Huvixa ombovai:

— Toaxa ha'vy Quimã xereve, ha'e ixupe ajapo 'rã reipotaa rami tema. Ndevy voi ajapo 'rã reipota va'e ha'e javi — he'i.

³⁹ Pavẽ rei Jordão yakã oaxapa ramo huvixa voi oaxa ma vy oayvupa Barzilai rova py, ha'e

---

* **19:32** 2 Samuel 17.27-29

vy ogueroayvu porã imondovy. Ha'e rã Barzilai ojevvy ju ngoo katy.

⁴⁰ Gilgal peve huvixa oaxa ovy ramo Quimã oo avi oiny hupive. Huvixa rupive oje'oi avi Judá regua kuery ha'e javi, ha'e Israel regua mbyte rupi peve.

⁴¹ Ha'e gui Israel regua avakue ha'e javi oupa okuapy huvixaa py. Ha'e vy aipoe'i okuapy ixupe:

— Oreruvixa, mba'e re tu oreryvy kuery gui Judá regua ranhe rive ndereru nhemi okuapy? Mba'eta Jordão yakã kyvõgua re ha'e kuery ndereru ndero pygua kuery reve, nerembiguai kuery ha'e javi avi — he'i.†

⁴² Ha'e ramo Judá regua avakue ha'e javi ombovai Israel kuery pe:

— Ha'e rami rojapo mba'eta huvixa ma oreretarã ae. Mba'e re tu ha'e rami rã rive pende vai ta? Ore kuery nda'u huvixa rembi'u re rokaru, tyrã pa ore vy mba'emo ome'ẽ rive va'ekue?

⁴³ Ha'e gui avakue Israel kuery ombovai ju Judá kuery pe:

— Ore kuery ma pendegui dez-kue oreretave va'e vy peẽ kuery gui roguerekove Davi reve. Mba'e re tu ha'vy peẽ kuery norembovareive? Ore kuery ranhe oreayvu raka'e nhandervixa rogueru jevvy aguã re — he'i teĩ Israel kuery ijayvua gui Judá kuery ijayvu poyive tema.

20

Seba huvixa rovai opu'ã rã ojukaa ague

---

† **19:41** Apy “Israel kuery” he'ia ma Judá regua e'ỹ re ijayvu vy. Ha'e rã amboae py ma jaikuaa 'rã judeu kuery ha'e javi re ijayvua.

¹ Ha'e py oĩ avi peteĩ ava nhe'ẽ vai ra'y Seba hery va'e, Bicri ra'y, Benjamim regua va'e. Ha'e va'e ma mimby guaxu omonhe'ẽ vy aipoe'i:

— Nhande kuery ma mba'eve ndajarekoi Jessé ra'y Davi reve. Israel kuery, peteĩ-teĩ jaje'oi nhandero katy! — he'i.

² Ha'e ramo Israel regua avakue ha'e javi oja'o jogueravy Davi-a gui, Bicri ra'y Seba rupive anho oje'oi. Ha'e rã Judá regua kuery ma huvixa reve tema ikuai, ha'e vy Jordão yakã guive ogueru okuapy Jerusalém peve.

³ Jerusalém tetã py ngoo oĩ va'e py Davi ovaẽ vy ogueraapa dez gua'yxy jevy oguereko va'ekue ngoo re opena va'erã oeja va'ekue. Ha'e va'e kuery ma ombotya vy omongaru uka porã va'eri neĩ teĩve reve nonhenovei. Ha'e kuery omano e'ỹa ja oo omboty pyre py ikuai imeve'ỹ va'e rami ae.

⁴ Ha'e gui Davi aipoe'i Amasa pe:

— Mboapy araa py emboatya ke xea py Judá regua avakue, ha'e ndee voi eju ju apy rejexa uka aguã — he'i.

⁵ Ha'e ramo Amasa oo Judá regua avakue oguerupa aguã, teĩ ou ju e'ỹ re ára oa'angaague oaxa rive.

⁶ Ha'e ramo Abisai pe ju Davi aipoe'i:

— Aỹ Absalão ojapogue gui Seba ojapo vaive rã nhandevy. Ha'e rami vy eraapa na xerembigui kuery, ha'e pemonha, tetã ikorapa va'e py onhemi vy nhandegui oo jepe e'ỹ aguã — he'i.

⁷ Ha'e ramo Joabe revegua kuery ma Jerusalém gui kuery oje'oipa Bicri ra'y Seba omonha vy, huvixa rarõa ha'e xondaro kuery ipy'a guaxukue ha'e javi reve.

⁸ Ha'e gui Gibeão katy'i ita tuvixa va'e hi'aña py ha'e kuery ovaẽmba jave ma Amasa ovaexĩ ouvvy. Joabe ma xondaro kuery ao py onhemonde ho'amy ha'e py. Hi'áry ku'akuaa oĩ va'e reve kyxe avi oĩ hyru py. Ovaexĩ ovvy vy oity kyxe.

⁹ Ha'e vy Amasa pe Joabe

— Xeryvy, reiko porã'i pa? — he'i reve hendyva re ojopy oiporu kuaa regua py, oayvu aguã merami.

¹⁰ Ha'e rã Amasa neĩ ndoikuaa potai Joabe opo rovai py kyxe oguerekoa re. Ha'e rã ha'e va'e py ae oye'o, hyekue onhoẽmba. Teĩgue ju oikyxĩ e'ỹ re omano ha'e pyve. Ha'e ramo guyvy Abisai reve Joabe omonhave ju jogueravy Bicri ra'y Seba.

¹¹ Joabe reve ikuai va'e regua peteĩ ma Amasa retekue yvýry hi'aĩ vy aipoe'i:

— Joabe revegua Davi-a katygua peiko va'e ma jaa ke Joabe rupive — he'i.

¹² Tape mbyte rupi Amasa nguguy re omyĩ teri oupy ramo oexa va'e nhavõ opyta kuerei 'rã. Ha'e nunga rupi xondaro va'e oexa vy tape mbyte gui oguerovave heravy Amasa retekue nhuũndy katy. Ha'e vy hi'áry omombo peteĩ ao puku, ituia py ovaẽ va'e nhavõ opyta ramo.

¹³ Tape gui oguerova ma rire avakue ha'e javi oo Joabe rupive, Bicri ra'y Seba rakykue monha vy.

¹⁴ Seba kuery ma Israel ha'e javi regua ikuaia rupi oaxapa jogueravy, Abel-Bete-Maaca peve. Ha'e rami teĩ berita kuery anho onhemboatypa vy oje'oi hupive.

¹⁵ Ha'e gui Joabe oxondaro kuery reve ovaẽmba vy ojoko imoiny Abel-Bete-Maaca tetã. Ha'e va'e tetã katy'i omboaty reta yvy, tetã kora yvatekuea peve.

Ha'e javi Joabe reve ikuai va'e ojo'o-jo'o okuapy tetã kora oity aguã.

¹⁶ Ha'e gui ma tetã gui peteĩ kunha hi'arandu va'e ojavukai:

— Pendu ke, pendu ke. Aipopeje Joabe pe tou kyvõ katy, hexeve xeayvu aguã.

¹⁷ Ha'e va'e ovaẽ ramove kunha va'e oporandu:

— Ndee ae pa Joabe?

Ombovai:

— Xee ae — he'i.

Ha'e rã kunha va'e aipoe'i:

— Endu ke xee nerembiguai xeayvua.

— Aendu 'rã — he'i Joabe.

¹⁸ Ha'e rã kunha va'e aipoe'ive ju:

— Yma guive aipo'ea: “Penhemongeta uka 'rã Abel py, mba'emo pereko va'e re oikuaa pota porãa aguã” 'ea.

¹⁹ Ha'e rami ae xee ma Israel kuery joe opu'ã va'e regua e'ỹ, ore kuery ma ojeroviapy meme. Ha'e rã ndee ma rembovaipaxe peteĩ tetã, xee Israel regua xy aiko va'eri. Mba'e re tu oremokanhy ta SENHOR pegua orekuai va'e?

²⁰ Joabe ombovai vy aipoe'i:

— Xee ma namokanhyi 'rãe, nambovaipavei 'rã guive.

²¹ Ndee rexa'ãa rami e'ỹ aikoa. Ha'e rami avi peteĩ ava Efraim yvyty re oiko va'e, Bicri ra'y Seba hery va'e, opu'ã karamboae huvixa Davi rovai. Ha'e va'e anho'i pemboaxa xevy, ha'e ramo ajepe'a ju 'rã peneretã gui — he'i.

Ha'e rã kunha va'e aipoe'i Joabe pe:

— Ma'ẽ, inhakãgue amombo uka 'rã ndevy tetã kora áry rupi.

²² Ha'e gui kunha va'e o'arandua rupi oo guetarã kuery ha'e javi reve jogueroayvu aguã. Ha'e rire Bicri ra'y Seba akã ojaya okuapy vy omombo Joabe oexa aguã. Ha'e rã omonhe'ẽ mimby guaxu, ha'e ramo ojepe'apa ju tetã gui. Peteĩ-teĩ ngoo katy ju oje'oi. Ha'e rã Joabe ma Jerusalém katy ojevy huvixa reve jogueroayvu aguã.

2 Samuel 8.15-18; 1 Crônicas 18.14-17

²³ Joabe ma Israel regua xondaro kuery ha'e javi re opena va'e. Ha'e rã Joiada ra'y Benaia ma huvixa rarõa kuery re opena.

²⁴ Adorão ma omomba'eapo nhea'ãmby kuery re opena. Ha'e rã Ailude ra'y Josafá ma mba'emo oiko va'ekue mboparaa ae.

²⁵ Seva ma kuaxia re opena va'ety. Zadoque ha'e Abiatar ma sacerdote ikuai.

²⁶ Ha'e gui Jair ramymino Ira ma Davi mongetaaty oiko.

21

Gibeão pygua kuery ojepy okuapyague

¹ Davi oĩ jave oiko karuai mboapy ma'etỹ re. Ha'e rã SENHOR pe Davi oporandu rã aipoe'i ixupe:

— Ha'e rami oiko mba'eta Saul ha'e hoo pygua kuery jouguy omoẽague re ndopagai teri, Gibeão pygua kuery regua ojukaague re guive — he'i.

² Ha'e rami rã Gibeão pygua kuery huvixa oenoĩ uka vy ijayvu ha'e kuery reve. Gibeão pygua ma Israel regua e'ỹ, amorreu regua rembyrekue ae. Ha'e gui Israel kuery oura ma voi va'ekue

omomba e'ỹ aguã re, va'eri Saul ma omombaxe Israel ha'e Judá kuery re nda'evei ete vy.*

³ Ha'e gui Davi oporandu Gibeão pygua kuery pe:

— Mba'e tu peipota ajapo pendeivy kuery pe? Mba'e nunga tu ame'ẽ 'rã pendeivy teko vai ojapoague rekovia, SENHOR pegua kuery peroayvu porã aguã?

⁴ Gibeão regua kuery ombovai okuapy:

— Saul ha'e hoo pygua kuery mba'e prata ha'e ouro ma ndoroipotai. Israel regua ndorojukaxei guive peteĩve — he'i.

Davi oporanduve ju:

— Mba'e nunga tu ha'vy tajapo pendeivy kuery pe?

⁵ Ha'e kuery ombovai huvixa pe:

— Ha'e gui oreregua kuery jukaare, Israel mbyte rupi roikove e'ỹ aguã oremokanhymbaxe va'ekue,

⁶ ha'e va'e ra'y kuery regua gui emboaxa orevy sete avakue SENHOR renonde rojyryvipy aguã, Gibeá SENHOR rembiporavo Saul rekoague py ae — he'i.

Ha'e ramo huvixa aipoe'i:

— Xee amboaxa 'rã pendeivy — he'i.

⁷ Ha'e rã Jônatas ra'y Mefibosete Saul ramymino va'e ma huvixa nomboaxai, SENHOR rery rupi Saul ra'y Jônatas reve SENHOR Davi ouraague rami vy.

⁸ Ha'e rami vy huvixa ojopy Saul ra'y kuery Aiá rajy Rispa pi'a mokoĩve, Armoni ha'e Mefibosete

---

* **21:2** Gibeão regua kuery reve Josué jogueroayvuague rami vy Israel kuery pe omba'eapo 'rã avave rei ojukaa e'ỹ re (Josué 9).

hery va'e, ha'e gui Saul rajy Merabe pi'a kuery peteĩ nhiruĩve, meolatita Barzilai ra'y Adriel ra'y kuery ikuai va'e.

⁹ Ha'e va'e kuery ma Gibeão pygua kuery po py omboaxa yvy'ã áry ojyryvipypa aguã, SENHOR renonde. Ha'e rã sete-ve ho'apa vyvoi. Ha'e vy omano, mba'emo mono'õa ypy'ia ára, jypy cevada omono'õa ára py ae.

¹⁰ Ha'e ramo Aiá rajy Rispa ma peteĩ ajukue voxa guigua ogueraa vy peteĩ ita tuvixa va'e áry oipyo imoiny oĩ aguã. Ha'e py ma jypy omono'õa ára guive opyta yva gui oky ho'a ju peve. Ha'e va'e ma ara py neĩ pyávy ndoejai oikovy tetekue ikuaia py guyra oveve va'e onhemboja aguã, mymba ka'aguy rupigua guive.

¹¹ Davi pe omombe'ua Saul ra'yxy jevy Rispa oikoa ha'e javi, Aiá rajy va'e.

¹² Ha'e rami rã Davi oo vy Jabes-Gileade gui ogueru Saul ha'e ta'y Jônatas kãgue, ha'e pygua kuery Bete-Seã tetã mbyte gui ogueraa rire. Ha'e py ma Gilboa yvyty re filisteu kuery Saul ojukaa ára py oeja imoiny va'ekue.

¹³ Ha'e kuery po gui Saul ha'e ta'y Jônatas kãgue ogueru vy ha'e va'e reve onhono porã avi ojyryvipy pyre kãgue.

¹⁴ Ha'e rami vy Benjamim regua yvy re ojaty okuapy Saul ha'e ta'y Jônatas kãgue, Zela py, tuu Quis onhono porãague py ae. Huvixa ojapo ukaa rami ojapopa. Ha'e va'e rire ma ha'e va'e yvy re Nhanderuate ojapo porã ju.

1 Crônicas 20.4-8

¹⁵ Ha'e gui filisteu kuery opu'ã ju okuapy Israel kuery rovai. Ha'e rã Davi oxondaro kuery reve

oje'oi vy joguero'a filisteu kuery reve. Ha'e gui ma Davi ikane'õ vaipa.

¹⁶ Isbi-Benobe ma gigante ramymino regua. Hu'y guaxu oguereko va'e ma cinco quilos ipoyi va'e, ha'e onhemonde oikovy hu'y jokoia regua ipyaukue py. Ha'e va'e ma ojukaxe Davi.

¹⁷ Ha'e rami teĩ Zeruia pi'a Abisai oepy vy filisteu oipyxo vy ojuka. Ha'e ramo Davi pegua kuery ixupe oura vy aipoe'i okuapy:

— Aỹ gui ma orereve ndee ndereovei 'rã joe ropu'ã aguã katy, Israel kuery moexakãa ogue e'ỹ aguã — he'i okuapy.

¹⁸ Ha'e va'e rire ma joguero'ave ju Gobe py, filisteu kuery reve. Ha'e py ma husatita Sibecai va'e ojuka gigante ramymino Safe.

¹⁹ Ha'e va'e rire teĩgue ju joguero'a filisteu kuery rovai Gobe py. Ha'e gui Belém pygua Jaaré-Oregim ra'y Elanã ojuka Gate pygua Golias. Ha'e va'e guembiporu hu'y guaxu oguereko va'ekue ma ajukue popẽa'y rami tuvixa va'e.*

²⁰ Teĩgue ju opu'ã okuapy joe, Gate py ae. Ha'e py oiko peteĩ ava yvate ete va'e. Ha'e va'e ma mboapy meme ikuã ha'e ipyxã voi, ha'e javi vy vinte e quatro ikuã ha'e ipyxã oguereko. Ha'e va'e voi gigante ramymino regua.

²¹ Ha'e va'e ma Israel kuery mbojaru reia rupi ijayvu ramo Davi ryke'y Simeĩ ra'y Jônatas ojuka.

²² Ha'e va'e avakue irundy ikuai gigante ramymino Gate tetã py. Ha'e rami teĩ Davi ha'e ixondaro kuery oitypa raka'e.

---

* **21:19** 1 Crônicas 20.5

22

Salmo 18.1-50

¹ Ha'e gui SENHOR pe Davi ijayvu kova'e mboraei rupi, Saul ha'e hovaigua kuery ha'e javi po gui SENHOR ogueraa jepe jave.

² Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR, ndee ma xe'itaova.

Ndee ma oo imbaraeete va'e ha'e xerepya.

³ Xeruete ma xe'itaova anhemiaty,
mba'emo vai joko, xereraa jepea imbaraeete va'e,
oo yvate va'e, ha'e anhemiaty.
Ndee Xeruete, xereraa jepe 'rã xejukaxea kuery gui.

⁴ Ajapukai SENHOR ogueroporaieipy va'e pe.
Ha'e rami vy aa jepe 'rã xeroaigua kuery gui.

⁵ Manoa pygua xejoko va'ekue yai rami,
heko vai va'e yai rami xere opu'ã vy xemongyje.

⁶ Manoa pygua xejokua va'ekue,
nhu'ã xã xejura xapy'a.

⁷ Ha'e ramo ajexavaia py ajapukai karamboae SENHOR pe.

Xeruete pe ajapukai ainy.

Ha'e rã ojeuepegua templo gui oendu xeayvua, ijapyxa peve ajapukaia ovaẽ ramo.

⁸ Ha'e ramo yvy omyĩ ha'e oryryi.

Yva yta ikuai va'e voi ovavapa, oryryipa, ogueropoxy ramo.

⁹ Inhapyĩgua gui opu'ã hataxĩ,
ijuru gui ma tata nhomombaaraõ oẽ,
tapyĩ hexakã va'e.

¹⁰ Yva omo'yvyĩ vy oguejy,

- ipy guýry pytũ vaikue oĩ reve.
- 11 Peteĩ anjo ipepo va'e áry oĩ vy oveve ouvvy,
yvytu opepo áry ogueru pojava ramo.
- 12 Oyvýry rupi rami omoĩ pytũ reia oo'irã,
pytũ, yy ijatya ha'e yva re arai ikuai va'e voi.
- 13 Hexakãa henonde oo va'e gui
hendy ovy tapyĩ rexakã ramigua.
- 14 Ha'e gui SENHOR yapu yva re,
Yvate ete va'e ijayvu atã.
- 15 Ngu'y omombo vy omoaĩmba xerovaigua kuery.
Overa vy omondyipa.
- 16 Ha'e ramo ojekuaa yy rupa,
ha'e yvy yta avi ojekuaapa,
ndeayvu atãa py SENHOR,
ndepoxya rupi neapyĩgua gui nepytuẽ ramo.
- 17 Yvate gui ha'e okuave'ẽ vy xejopy,
xerenoẽ yy tuvixa va'e gui.
- 18 Xereraa jepe xerovaigua kuery imbaraete va'e
gui,
xemomboriau rei va'e kuery gui ae,
xegui ipo'akave ete va'ekue ri.
- 19 Xere ha'e kuery opu'ãmba rei ajexavai jave,
teĩ SENHOR onhemoĩ xepytyvõarã.
- 20 Ha'e rami vy xereru peteĩ henda ipa'ũ ja'eavea
py.
Xereraa jepe xererovy'a vy.
- 21 Xereko porãa re SENHOR xerereko porã,
xevy pe ome'ẽ ndaxepo ky'aiague repy.
- 22 Mba'eta xee ma SENHOR guigua tape rupi aiko
va'e,
ndajepe'ai Xerujete gui ha'eve'ỹa rami aiko
aguã.
- 23 Xejee amoĩ ijayvuague ha'e javi,

- xejegui ndaibe'ai ayvu omoĩ va'ekue.
- 24 Henonde aiko anhetêa rupi,
ajejoko teko vai rupi aiko e'ỹ aguã.
- 25 Ha'e ramo SENHOR ome'ẽ xereko porãague repy,
henonde rupi ndaxereko ky'ai rire.
- 26 Heko porã va'e kuery pe rejekuaa uka 'rã heko
porã va'e,
anhetê rupi ikuai va'e pe rejekuaa uka anhetê
rupigua avi,
- 27 iky'a e'ỹ va'e pe rejekuaa uka iky'a e'ỹ va'e,
ha'e rã heko vai va'e pe ma rejekuaa uka 'rã
nhombopaga kuaa va'e.
- 28 Ndee reraa jepe 'rã onhemo'yvyĩ'i va'e,
ha'e rã oma'ẽ vaikue reia rupi onhemboyvate
va'e ma remomba 'rã.
- 29 Ndee SENHOR ma xerexapea,
SENHOR omoexakã pytũ rupi aiko rã.
- 30 Ndereve vy amomba 'rã xondaro kuery,
Xeruete reve vy apo 'rã hetã kora áry rupi.
- 31 Nhanderuete guigua tape ma iky'a e'ỹ va'e,
SENHOR ayvu ma oa'anga pyre.
Hexe onhemi va'e ha'e javi pe ma mba'emo vai
jokoa oiko.
- 32 Mava'e tu Nhanderuete oiko SENHOR e'ỹ vy?
Mava'e tu nhande'itaova oiko Nhanderuete
e'ỹ vy?
- 33 Nhanderuete ma xemombaraetea xekangy e'ỹ
aguã,
omoatyrõ 'rã aguata aguã rupi.
- 34 Ha'e ojapo xepy guaxu rami inhakuã aguã.
Ha'e vy yvatea rupi xemoingo.
- 35 Xepo pe voi ome'ẽ joe apu'ã kuaa aguã.

- Ha'e ramo guyrapa overa va'e guigua voi
aipira 'rã.
- 36 Mba'emo vai jokoarã reme'ẽ xereraa jepea,
xemboaxya rupi xemboyvate.
- 37 Apyrõ aguã tape rembopyve ramo
ndaxepyxyryi 'rã.
- 38 Xerovaigua kuery amonha 'rã aupity peve.
Amomba rire ma ajevy ju.
- 39 Amomba ae, amou'ũmba opu'ã aguã nda'evevei
peve.
Xepy yvýry ho'apa.
- 40 Mba'eta ndee xemombaraete ajoguero'a kuaa
aguã,
rejapo xere opu'ã va'ekue re xepo'aka aguã
rami.
- 41 Xerovaigua kuery rejapo ojavapa aguã rami.
Xerayvu e'ỹ va'e amomba.
- 42 Ha'e kuery oma'ẽ rã avave rei ndoepyai.
Tá, SENHOR pe ha'e kuery ojavukai teĩ nombo-
vai.
- 43 Ha'e ramo amongu'ipa yvy ku'i rami.
Amou'ũmba, yapo tape guiguare rami
amomba.
- 44 Xeretã pygua kuery xere opu'ãa gui xereraa
jepe,
xemoĩ yvy regua kuery ruvixarã.
Amboae regua kuery ndaexai va'ety voi
xevygua ikuai.
- 45 Amboae regua kuery xenhe'ẽ rendu.
Xeayvu oendu vy ojavopa okuapy.
- 46 Ha'e gui amboae regua kuery okanhymba,
onhemiague gui oẽmba onhemondyipa vy.

- 47 SENHOR ma oikove va'e, togueroayvu porãa
xe'itaova!
Tomboetea Xeruete, ita xereraa jepea.
- 48 Nhanderuete xerepy vy jojukapa,
heta va'e kuery re xembopo'aka.
- 49 Nhanderuete ae xereraa jepe xeroaigua kuery
gui.
Ndee ma xemboyvate xeroaigua kuery áry,
ha'e xerepy avakue jojuka va'ety po gui.
- 50 Ha'e ramo SENHOR, roguerovy'a 'rã yvy regua
kuery oendua py,
aporaei 'rã nderery rupi.*
- 51 Ha'e ae ombopo'aka 'rã huvixave omoĩ va'ekue,
oexa uka 'rã guembiporavo oayvua,
Davi ha'e hamymino kuery pe, raka'e rã peve.

23

Davi opa vygua ijayvuague

- 1 Pova'e ayvu ma opa vygua Davi ijayvuague.
Jessé ra'y Davi ijayvua,
ava omboyvate pyre, Jacó kuery ruete omoĩ
va'ekue,
Israel regua ha'eve rei'ia rupi oporai va'e.
- 2 — SENHOR Nhe'ẽ ijayvu xejuru rupi,
ha'e ijayvua rupi ae xejuru omombe'u.
- 3 Israel kuery ruete ijayvu,
Itaova Israel kuery onhemiaty aipoe'i xevy:
“Teko porã rupi avakue re opena va'e,
SENHOR renonde ojererokyjea rupi joe opena
va'e ma
- 4 ko'ẽ aje'ive omoexakã ouvy va'e rami oiko,

---

* 22:50 Romanos 15.9

ko'ë aje'ive nda'araivei jave kuaray ojope
 ouvvy va'e rami,
 oky rire ojope ju vy mba'emo renhoĩ
 ombo'okypa va'e rami", he'i.

⁵ Ha'e rami e'ỹ ri pa Nhanderuete renonde xero
 pygua kuery ikuai?

Mba'eta xereve ojapo ngupive guarã opa e'ỹ
 va'erã,

ha'evea rami meme ae ojapo, ivaipa aguã
 rami e'ỹ.

Ha'e rami vy ndojapoi avi 'rã teve aa jepe
 aguã,

aupity aguã arõ aikovy va'e ha'e javi?

⁶ Ha'e rã nhe'ë vai ra'y kuery ma oipe'apaa 'rã
 juu nhandepo py e'ỹ nhamondo va'e rami.

⁷ Mba'eta amongue omondoxe vy

oiporu 'rã ferro guigua, e'ỹ vy hu'y guaxu.

Ha'e rire hi'aãague pyve okai katuĩ'i 'rã tata py.

1 Crônicas 11.10-47

⁸ Po rami ma Davi pegua ipy'a guaxukueve
 rery oĩ: Taquemoni ra'y Josebe-Bassebete ma
 mboapyve va'e kuery ruvixa. Ha'e va'e ma guem-
 biporu hu'y guaxu reve onhea'ã oikovy oitocentos
 avakue rovai, ha'e vy ojukapa vyvoi peteĩgue'i
 pyve.

⁹ Ha'e va'e rire ma Dodô ra'y Eleazar, Aoí
 ramymino va'e. Ha'e va'e ma mboapyve ipy'a
 guaxukueve va'e regua oiko. Peteĩ ára Davi reve
 ha'e kuery ikuai vy filisteu kuery ijaty okuapy
 va'e ombovai okuapy joe opu'ã aguã. Israel kuery
 mboae ma ojepe'apa ma teĩ

¹⁰ ha'e opu'ã vy onhea'ã filisteu kuery rovai, ipo
 kyxe ojopya haxypa peve. Ha'e va'e ára SENHOR

ogueraa jepepa rã heta va'e kuery Eleazar opu'ã ho'amya py ojevypa ju mba'emo oeja pyre ojopy heravy aguã.

¹¹ Ha'e va'e rire ma Agé ra'y Samá, hararita va'e. Leí tekoa py peteĩ mba'ety kumanda pe'i anho ikuaia py filisteu kuery ijaty okuapy ramo ha'e kuery gui heta va'e kuery onhamba teĩ

¹² mba'ety mbyte py Samá hi'aĩ vy ojokopa. Ha'e rami vy ojokapa filisteu kuery. Ha'e rami py teĩgue ju SENHOR ogueraa jepepa.

¹³ Ha'e gui trinta yvatekueve ikuai va'e regua mboapy ma mba'emo mono'õa ára oje'oi avi Adulão itakua py Davi onhemia py. Ha'e va'e jave py filisteu regua xondaro kuery voi ijaty okuapy Refains yvyugua py.

¹⁴ Ha'e rami vy Davi onhemia py oĩ, ha'e rã filisteu regua xondaro kuery ma Belém py ikuai.

¹⁵ Ha'e gui Davi iyy'uvei etea rupi aipoe'i:

— Mava'e tu xemboy'u ta ygua Belém tetã kora rokẽ py oĩ va'e gui? — he'i ramo

¹⁶ ha'e va'e mboapyve ipy'a guaxukueve ikuai va'e ma filisteu kuery ijaty okuapya mbyte rupi oaxa vy ygua Belém tetã rokẽ py oĩ va'e gui oguenoẽ yy, ha'e Davi oĩa py ogueru. Ha'e rã ha'e ndoy'uxei vy onhoẽ SENHOR renonde ome'ẽ mbyrã.

¹⁷ Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR, nda'evei ete xee ha'e nunga ay'u aguã! Xee ay'u 'rã ri nda'u avakue ndojeayvu-veikue py oje'oi va'ekue ruguy rami? — he'i vy ndoy'ui. Ha'e ramigua ae mboapy ipy'a guaxukueve ojapo va'ekue.

18 Ha'e gui Joabe ryke'y Abisai, Zeruia pi'a va'e ma trinta ikuai va'e ruvixa. Ha'e va'e ma guembiporu hu'y guaxu reve opu'ã trezentos ikuai va'e rovai, ha'e vy ojukapa. Ha'e rami vy tenondegua mboapyve ikuai va'e rami ete ima'endu'a porãmby oiko.

19 Ha'e ma trinta ikuai va'e gui omboetevepy vy ha'e kuery ruvixa oiko va'eri tenondegua mboapyve ikuai va'e regua e'ỹ guive.

20 Ha'e gui Joiada ra'y Benaia ma ipy'a guaxuve va'e avi. Cabzeel pygua oiko, mba'emo tuvixa va'e ojapo avi va'e. Ha'e rami vy ojuka mokoĩ Moabe pygua joe opu'ã kuaave va'ekue. Yro'y apĩ ho'a jave ma itakua py oguejy vy ojuka peteĩ guary okua py oĩ va'ekue.

21 Ojuka avi peteĩ ava Egito guigua ipukuve va'ekue. Egito pygua ma hu'y guaxu reve ou rã Benaia popoka py rive opu'ã ovy vy ipo gui hu'y guaxu oguereko va'ekue oipe'a vy ha'e va'e py ae ju ojuka.

22 Ha'e nunga Joiada ra'y Benaia ojapo rire mboapyve tenondegua ipy'a guaxukueve re rami ima'endu'a porãmby oiko.

23 Ha'e va'e ma trinta ikuai va'e gui omboetevea va'eri mboapyve tenondegua regua ndoikoi guive. Ha'e gui Davi omoĩ guarõa kuery re opena va'erã.

24 Trinta ikuai va'e ma po rami hery: Joabe ryvy Asael, Belém pygua Dodô ra'y Elanã,

25 ha'e gui Samá ha'e Elica harodita va'e meme,

26 paltita va'e Heles, Tecoa pygua Iques ra'y Ira,

27 Anatote pygua Abiezer, Mebunai husatita va'e,

28 Zalmom aoíta va'e, Maarai netofatita va'e,

29 Baaná netofatita va'e ra'y Helebe, Gibeá pygua Ribai ra'y Itai Benjamim regua va'e,
 30 Benaia piratonita va'e, Gaás yakã katygua Hidai,
 31 Abi-Albom arbatita va'e, Azmavete barumita va'e,
 32 Eliaba saalbonita va'e, Jasém ra'y kuery, Jônatas,
 33 Sama hararita va'e, Sarar ararita va'e ra'y Aião,
 34 Aasbai maacatita va'e ra'y Elifelete, Aitofel gilonita va'e ra'y Eliã,
 35 Hezrai carmelita va'e, Paarai arbita va'e,
 36 Zobá pygua Natã ra'y Jigeal, Bani gadita va'e,
 37 Zeleque amonita va'e, Naarai beerotita va'e, Zerua pi'a Joabe rembiporu reraaty,
 38 Ira ha'e Garebe itrita va'e meme,
 39 ha'e gui Urias heteu va'e. Ha'e javi vy trinta e sete ikuai.

24

1 Crônicas 21.1-6

1 Ha'e gui teĩgue ju SENHOR poxya hendy jevy Israel kuery rovai. Ha'e vy Davi py'a re omoĩ ha'e kuery rovai oiko aguã. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Tereo eipapa Israel ha'e Judá kuery ha'e javi — he'i.

2 Ha'e ramo huvixa Davi aipoe'i xondaro ruvixa Joabe pe:

— Eiko ke Israel regua ha'e javi ikuaia rupi, Dã guive Berseba peve. Ha'e vy eipapapa, aikuaa aguã mbovy pa ikuaia.

3 Joabe ombovai huvixa pe:

— Ha'e rami avi tove SENHOR Nderuete cemkue ju tomboetave, ndee xeruvixa rexaa py. Ha'e rami teĩ xeruvixa, mba'e re tu ndee ha'e rami ete rejapoxe? — he'i.

⁴ Ha'e rami teĩ huvixa ayvu Joabe ha'e xondaro ruvixa kuery ijayvua gui ipoyive ramo huvixa renonde gui Joabe ha'e xondaro ruvixa kuery oje'oi vy oipapa jogueravy Israel kuery ha'e javi.

⁵ Ha'e rami vy ha'e kuery Jordão yakã oaxa vy opyta Aroer py Gade yvyugua mbyte py tetã oĩ va'e yke jaiporu kuaa regua katy. Ha'e vy oo Jazer katy.

⁶ Ha'e gui ma Gileade katy oo vy ovaẽ Cades peve, heteu kuery yvy re. Ha'e gui Dã-Jaã katy oo vy ojeapa jogueravy Sidom katy.

⁷ Ha'e vy ovaẽ Tiro tetã ikorapa va'e py, ha'e gui heteu ha'e cananeu kuery rekoa ha'e javi rupi. Ha'e gui oje'oi ju Judá regua Neguebe yvy katy Berseba peve.

⁸ Ha'e rami py oguata jogueravy Israel yvy ha'e javi rupi.

Ha'e gui nove jaxya vinte araa py ma ovaẽ ju okuapy Jerusalém py.

⁹ Huvixa pe Joabe omombe'u heta va'e kuery mbovy pa ikuaia. Israel re ikuai ra'e oitocentos mil avakue joe opu'ãa py kyxe oiporu kuaa va'e. Ha'e rã Judá re ma quinhentos mil ikuai.

1 Crônicas 21.7-17

¹⁰ Ha'e gui Davi heta va'e kuery oipapa ukapa ma rire opy'a py oendu ramo nda'eveia. Ha'e vy aipoe'i SENHOR pe:

— Ajejavy vaipa ra'e ha'e rami ajapoa py. Ha'e rami teĩ aỹ SENHOR, ajerure rembogue aguã xee nerembiguai ajejavyague, inhakã porã ve'ỹ va'e rami ajapo rire — he'i.

¹¹ Ko'ẽ aje'ive'i reve Davi ovy ramove Davi pegua imba'ekuaa va'e profeta Gade rupi SENHOR ombou oayvu. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

12 — Tereo aipo're Davi pe: “Po rami SENHOR ijayvu: ‘Mboapy regua va'e aikuaa uka 'rã peteĩ eiporavo ajapo aguã', he'i.”

13 Ha'e ramo Davi-a py profeta Gade ovaẽ vy omombe'u. Ha'e vy aipoe'i:

— Reipota pa sete ma'etỹ re karuai ou ndeyvy re? Tyrã pa mboapy jaxy re renha ta reikovy nderovaigua kuery gui, ha'e kuery nemonha rã? Tyrã pa reipota mboapy ára re mba'eaxy vaikue oiko ndeyvy re? Eiporavo ke aỹ, ha'e emombe'u xembouare pe ambovai va'erã — he'i.

14 Gade pe Davi ombovai:

— Xee ma ajexavaia aendu. Ha'eveve SENHOR po py anhemboaxa uka rã, mba'eta ha'e ma opa e'ỹ va'e nhanemboaxy va'e. Ha'e rã avakue po py ma xee nanhemboaxa ukaxei — he'i.

15 Ha'e rami rã SENHOR ombou mba'eaxy vaikue Israel yvy ha'e javi rupi, ko'ẽ aje'ive'i guive oa'angaague ára peve. Ha'e ramo Dã guive Berseba peve omano setenta mil avakue ha'e kuery regua.

16 Ha'e gui Jerusalém áry SENHOR-a guigua anjo tetã omomba aguã opo oupi ho'amy jave SENHOR opytu'u ma mba'emo vai omoingoa gui. Ha'e vy aipoe'i anjo heta va'e kuery mombaarã ou va'ekue pé:

— Ha'eve ma, emboguejy ju ndepo — he'i. Ha'e va'e jave ma anjo hi'aĩ jebuseu regua Araúna mba'emo moa'yĩaty yvy'iry.

17 Ha'e gui anjo heta va'e kuery omomba rã Davi oexa vy ojapukai SENHOR pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Xee rima ajevavy, xee rima hi'arandu e'ỹ va'e rami ajapo. Ha'e rã kova'e vexa'i kuery, mba'e

tu ha'e kuery ojapo? Xerovai ae eupi ndepo, ha'e xeru ro pygua kuery rovai.

1 Crônicas 21.18-27

¹⁸ Ha'e va'e árave profeta Gade ou Davi oña py. Ha'e vy aipoe'i:

— Tereo na, ejapo SENHOR pe peteĩ altar-rã jebuseu regua Araúna mba'emo moa'yĩaty py.

¹⁹ Gade ayvu rupi SENHOR ojapo ukaague rami vy Davi oo.

²⁰ Ha'e gui Araúna ma yvy'ã re oña gui oexa huvixa guembiguai kuery reve jogueru nhoguenoiny ramo. Ha'e rami vy guenapy'ã re oĩ ngova yvy peve.

²¹ Ha'e vy oporandu:

— Xeruvixa, mba'e re tu ndee reju apy xee nerembiguai aña py?

Davi ombovai:

— Mba'emo moa'yĩaty ajogua aguã rima aju, SENHOR pe altar-rã ajapo aguã, mba'eaxy vaikue heta va'e kuery áry ombou va'ekue opytu'u aguã — he'i.

²² Ha'e rã Araúna aipoe'i Davi pe:

— Ejopy ha'e eme'ẽ SENHOR pe reme'ẽxe va'e, reipotã va'e rei teĩ. Apy ma vaka ikuai reapy vy reme'ẽ va'erã. Oĩ avi yvyrape mba'emo moa'yĩaty regua yxakãrã, canga guive oĩ.

²³ Xeruvixa, ha'e nunga ha'e javi ndepo py xee Araúna ame'ẽmba — he'i.

Ha'e vy aipoe'ive ju:

— SENHOR Nderuete tojapo rejerurea.

²⁴ Ha'e rami teĩ huvixa ombovai Araúna pe:

— Any, ndegui xee ajogua 'rã hepyrã porã re, mba'eta SENHOR Xeruete pe name'ẽi 'rã xeivy ome'ẽ rive pyre — he'i. Ha'e rami vy Davi

ojogua mba'emo moa'yĩaty, ha'e vaka re ma ome'ẽ
cinqüenta hatã'i va'e prata guigua.

²⁵ Ha'e py ma Davi ojapo peteĩ altar SENHOR pe,
ha'e vy ome'ẽ mba'emo oapy reve, peteĩ rami
ikuaia regua guive. Ha'e rami rã ha'e va'e yvy re
SENHOR ojapo porã jevy ramo Israel kuery ikuaia
áry gui mba'eaxy vaikue opytu'u.

Nhanderuete ayvu iky'a e'ỹ va'e New Testament in Guaraní, Mbyá

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbyá Guaraní (Guaraní, Mbyá)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 853110565X

The New Testament

in Guaraní, Mbyá

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

3309fa3b-7590-5ae9-b829-5df4ddfbf957